БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 287 (16.370) | 11 декабрь 1975 йил, пайшанба | Баҳоси 2 тийин

РСФСР Олий Советининг сессияси очилди

Тўққизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг иккинчи сессияси 10 декабрь эрталаб соат 10 да Москвада Катта Кремль саройида ўз ишини бошлади.

Депутатлар ва меҳмонлар **Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сессияни Россия Федерацияси Олий Советининг Раиси депутат В. А. Котельников очди.

Сессия муҳокамасига РСФСР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат плани тўғрисидаги, РСФСРнинг 1976 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги ва РСФСРнинг 1974 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги, РСФСР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги масалалар киритилган.

(ТАСС).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1975 йил 10 декабрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XX пленуми бўлди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг якунлари ҳамда республика партия ташкилотининг Пленум қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклад қилди.

Пленум «Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат плани тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси ўртоқ Қ. А. АҲМЕДОВнинг ва «Ўзбекистон ССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети тўғрисида» Ўзбекистон ССР молия министри ўртоқ В. М. МУРОДХЎЖАЕВнинг докладларини тинглади.

«Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарида реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантириш негизида ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Г. АНИСИМКИН доклад қилди.

Масалаларни муҳокама қилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. МУСАХОНОВ, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. УСМОНОВ, Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари Б. А. КРАСНИКОВ, Фарғона тўқимачилик комбинатининг директори С. И. АБДУЛЛАЕВ, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. КУКСЕНКО, Мўйноқ балиқ консерва комбинатининг директори Д. Б. БЕКБЕРГЕНОВ, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. ХУЖАЕВ, пахта саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг директори Ҳ. К. ДАВИДБОЕВ, «Ташсельмаш» заводининг директори И. Х. МУСИН, Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министри Х. М. НОСИРОВ ўртоқлар қатнашдилар.

Пленумда ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ якунловчи нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XX ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленуми якунлари ҳамда республика партия ташкилотининг Пленум қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида

КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг қарорлари, ўрток Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар совет жамиятини коммунизм йўлидан янада ривожлантириш учун жуда катта принципиал аҳамиятга эгадир. Уларда партия билан халқнинг КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан социал-иқтисодий программани амалга ошириш соҳасидаги буюк фаолиятининг муҳим натижалари чуқур илмий позицияларда умумлаштириб берилди, экономика, маданиятни ва совет халқининг фаровонлигини янада юксалтиришнинг ёрқин истиқболлари кўрсатилди.

КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг қарори ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида мамлакат халқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан баён этилган хулосалар, берилган йўл-йўриқлар ва талаблар оғишмай раҳбарий қўлланма ва ижро учун қабул этилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми коммунистлар, барча меҳнаткашлар номидан партиянинг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг тинимсиз фаолиятини батамом ва тўла-тўкис маъқуллайди ҳамда республика ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сарфлайдилар, партия XXV съездини муносиб кутиб оладилар, деб партия ленинчи Марказий Комитетини ишонтиради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси, республика Министрлар Совети, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советларининг ижроия комитетлари, министрликлар ва идоралар КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми талабларига мувофиқ халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада жадал юксалтириш юзасидан давлат планлари ҳамда социалистик мажбуриятларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажаришни таъминлайдиган конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширсинлар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XX ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1976 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1976 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги Давлат плани ва Ўзбекистон ССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқулланиб, бу лойиҳалар Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси муҳокамасига киритилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XX пленумининг қарори

САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИДА РЕКОНСТРУКЦИЯЛАШ ВА ТЕХНИКА БИЛАН ҚАЙТА ҚУРОЛЛАНТИРИШ НЕГИЗИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШ СОҲАСИДА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми «Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарида реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантириш негизида ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Г. Анисимкин докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, мамнуният билан шуни таъкидлайдики, ҳозир мамлакатимизнинг бутун ҳаёти КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг ва СССР Олий Совети IV сессиясининг қарорлари белгиси остида ўтмоқда. Бу қарорлар КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашаётган мамлакат меҳнаткашларининг куч ва илҳомини янада жўш урдириб юборди. Совет халқи бу шонли воқеага Ленин партияси теварагида маҳкам жипслашган ҳолда тайёргарлик кўрмоқда. Унинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганлигини изҳор этмоқда.

Бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугалламоқдалар, съездни муносиб кутиб олмоқдалар. Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларининг коллективлари съезд олди мусобақасига актив қўшилиб, оширилган социалистик мажбуриятларини бажариш йўлидаги курашни қизитиб юбордилар. Улар КПСС Марказий Комитетининг 1975 йил декабрь Пленумини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни тўла-тўкис маъқуллаб, якдиллик билан қўллаб-қувватлашларини билдирадилар.

Ўзбекистон саноати саноат маҳсулотини кўпайтириш юзасидан белгиланган беш йиллик топшириғини муддатидан илгари, 1975 йил 10 сентябрда бажарди. Шу давр ичида ишлаб чиқариш ҳажми КПСС XXIV съезди Директиваларида белгиланган 46-49 процент ўрнига 51 процент ортди. Пландан ташқари 1 миллиард 700 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги йилига ўрта ҳисобда саккизинчи беш йилликдаги 3,1 процент ўрнига 4,9 процентдан кўпайиб борди. Маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган ўн бир ойлик план муддатидан аввал, 18 ноябрда бажарилди.

Ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш соҳасида катта иш ўтказилди. Ҳозир республика саноатида 5500 тага яқин механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган поток линия, участка, цех, технология жараёнларини бошқаришнинг 400 та автоматлаштирилган системалари ишлаб турибди.

2000 дан ортиқ технология жараёнлари, маҳсулотнинг, халқ истеъмол қиладиган молларнинг янги турлари ўзлаштирилди, янги материалларни жорий этиш соҳасидаги иш кенгайтирилди. Бу эса маҳсулот тайёрлашга бўладиган меҳнат сарфини ва маҳсулот таннархини анча камайтириш, маҳсулот сифатини ошириш имконини берди.

Беш йиллик мобайнида Ўзбекистон саноатида салкам 15 мингта асбоб-ускуна модернизация қилинди. Янги техникага доир таклифларни жорий қилиш йўли билан 300 миллион сўм иқтисодий самара олинди ва 30 мингга яқин киши бошқа ишларга кўчирилди. Бунда республика рационализаторлари ва ихтирочиларининг хизмати катта.

Беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантириш учун 19 миллиард сўмга яқин, яъни саккизинчи беш йилликдагига нисбатан 1,4 баравар кўп капитал маблағ сарфланди. 100 та йирик корхона ва цех, шу жумладан Тошкент ГРЭСи, Сирдарё ГРЭСининг учта блоки, Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати, Бухоро ип газлама комбинати, Тошкентдаги озиқ-овқат корхоналари комплекси, 23 та пахта тозалаш заводи ишга туширилди, кўп миқдорда уй-жой бинолари, мактаблар, болалар муассасалари, касалхоналар ва бошқа объектлар қурилди.

Республика қурилишларида фан ва техниканинг янги-янги ютуқлари, қурилиш ҳамда монтаж ишларини ташкил этиш ва бажаришнинг илғор методлари тобора кенг жорий этилмоқда. Республиканинг қурилиш ва монтаж ишларида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Злобин методи асосида 600 га яқин бригада ишлаб турибди. Буларнинг ҳаммаси қурилиш ва монтаж ишларини индустриялаш, қурувчиларнинг меҳнат унумдорлиги даражасини кескин ошириш имконини берди. Натижада иморатларни тўла йиғма деталлардан тиклаш салмоғи 30 процентгача ортди, йирик панеллардан иморат қуриш 53 процентгача етди, механизмлар билан қуролланиш деярли 1,5 баравар кўпайди.

Транспорт ва алоқа корхоналари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффакиятли бажармоқдалар.

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, бу йилги қийин об-ҳаво ва мислсиз сув танқислиги шароитларида мўл ҳосил етиштириб, Ватанга 5 миллион тоннадан кўпроқ, яъни халқ хўжалик планида белгиланганидан салкам 300 минг тонна кўп пахта топширдилар.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республика партия ва совет органларининг, министрликлар, идоралар ва корхоналарнинг хўжалик қурилишига раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолиятида ички резервлардан фойдаланиш борасида камчиликлар борлигини таъкидлайди.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ВАРШАВА, 10 декабрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Польша Бирлашган ишчи партияси VII съездидаги делегациясига бошчилик қилган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бугун Варшавадан Москвага жўнаб кетди.

СССР ва ПХР давлат байроқлари билан безатилган марказий вокзалда ўртоқ Л. И. Брежневни ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Давлат кенгашининг раиси Г. Яблоньский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг раиси П. Ярошевич, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Э. Бабюх, Я. Шидляк, В. Ярузельский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар Ю. Кемпа, С. Ковальчик кузатиб қолдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневни КПССнинг ПБИП VII съездидаги делегацияси аъзолари — КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ПХРдаги элчиси С. А. Пилотович, ПХРдаги СССР элчихонасининг ва бошқа совет муассасаларининг ходимлари ҳам кузатиб қолдилар.

Вокзал ёнидаги майдонга тўпланган минг-минглаб варшаваликлар Леонид Ильич Брежнев билан қизғин саломлашдилар. ПБИП VII съездидаги КПСС делегациясининг бошлиғини самимий, қизғин кузатиб қолиш поляк—совет дўстлигининг яққол намойишига айланди.

Поляк ва совет пионерлари ўртоқ Л. И. Брежневга гулдасталар тақдим этишди.

КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари А. М. Александров, Л. М. Замятин КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари билан бирга Москвага жўнаб кетдилар.

АФҒОНИСТОНГА ҚИЛИНГАН САФАРДАН ҚАЙТИБ КЕЛИШДИ

Афғонистон Республикасига қилган расмий дўстона визитидан кейин Қобулдан Москвага қайтаётган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 10 декабрь кечқурун Тошкентга келди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР мудофаа министрининг ўринбосари армия генерали И. Г. Павловский Н. В. Подгорний билан бирга Тошкентга келишди.

Тошкент аэропортида Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат хавфсизлиги комитетининг раиси Э. Б. Нордман, Ўзбекистон ССР ички ишлар министри Ҳ. Ҳ. Яхёев, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, Ўзбекистон Касаба союзлари республика советининг раиси М. А. Зоидов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси 11 декабрь куни эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 11 декабрь соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида ўтказилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
ЎЗБЕКИСТОН ССР РАЙОН (ШАҲАР) ХАЛҚ СУДЛАРИНИНГ ХАЛҚ СУДЬЯЛАРИГА САЙЛОВ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари халқ судьяларининг ваколат муддати 1975 йил 13 декабрда тугаши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судларининг халқ судьяларига сайлов 1976 йил 11 апрель, якшанба кунига белгилансин.

2. Шунга мувофиқ Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари халқ судьяларининг ваколат муддати Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари халқ судьяларининг янги составни сайлангунга қадар узайтирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари.
Ҳ. ПУЛАТОВА.

Тошкент шаҳри, 1975 йил, 10 декабрь.

САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИДА РЕКОНСТРУКЦИЯЛАШ ВА ТЕХНИКА БИЛАН ҚАЙТА ҚУРОЛЛАНТИРИШ НЕГИЗИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРИШ СОҲАСИДА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Айрим министрликлар, идоралар ва корхоналар фан-техника ютуқларини жорий этиш, реконструкция қилиш, техника билан қайта қуроллантириш, ишлаб чиқарилаётган машиналар ва материалларнинг турларини янгилаш, мавжуд қувватлар, меҳнат ва моддий ресурслардан янада ўринли фойдаланиш асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг ўзлари ишлаб чиққан перспектив планларини бажармаётирлар. Бир қанча корхоналар янги техникага доир биронта ҳам таклифни жорий этганлари йўқ.

Айниқса Энергетика ва электрлаштириш, Пахта тозалаш, Озиқ-овқат саноати, Бинокорлик материаллари саноати, Қурилиш министрликларида, мебель саноати бошқармасида, «Узглавлеспром»да қўл меҳнати билан шуғулланаётган ишчилар салмоғи ҳамон катталигича қолмоқда. 1975 йилнинг олти ойи мобайнида республика корхоналарида қўл ишларини механизациялаш юзасидан планлаштириб қўйилган тадбирларнинг 20 процентдан ортиғи жорий этилмай қолиб кетди.

Саноатнинг айрим тармоқларида, шу жумладан машинасозликда асбоб-ускуналарни модернизациялаш иши жуда суст суръатлар билан ўтказилмоқда.

Пленум шуни таъкидлайдики, айрим корхоналар ва ташкилотларда белгиланган тадбирлар ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини оширишга дуруст таъсир ўтказмаётир.

Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари бир қанча корхоналар ва қурилишларда меҳнат унумдорлиги суст ўсаётганлигининг сабабларини етарли равишда анализ қилмаётирлар, хўжалик раҳбарлари фан-техника тараққиёти тадбирларининг самарадорлигини етарли равишда анализ қилмаётирлар, хўжалик раҳбарларини фан-техника тараққиёти тадбирларининг самарадорлигини оширишга руҳлантирмаётирлар.

Корхоналар, қурилишлар, транспорт ва алоқа муассасаларининг айрим хўжалик раҳбарлари реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш асосида ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, унинг самарадорлигини ошириш тўғрисида ҳали ҳам чуқур ғамхўрлик қилмаётирлар. Реконструкция қилиш учун ажратилган капитал маблағлар бир қанча ҳолларда қурилишнинг умумий ҳажмида унчалик салмоқли бўлмаётир. Баъзан эскирган асбоб-ускуналарни анча замонавий асбоб-ускуналар билан алмаштириш ўрнига ишлаб турган цехлар ёнига янги цехлар қурилмоқда. Бу ишга катта маблағ сарф қилинмоқда.

Айрим завод ва фабрикаларни реконструкция қилиш вақтида ишлаб чиқаришнинг пропорцияси издан чиқишига йўл қўймаслик назарда тутилмаётир. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган ҳамма масалалар комплекс ҳал этилмаётир, корхоналарни реконструкция қилиш планларига кўпинча ишчиларнинг ошхоналари, маиший бинолар киритилмаётир.

Айрим корхоналарни реконструкция қилиш чўзилиб кетмоқда, шунинг оқибатида ишлаб турган асбоб-ускуналарни алмаштириш учун келтирилган асбоб-ускуналар маънавий жиҳатдан эскириб қолмоқда. Бунинг сабабларидан бири шуки, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш билан кўпинча камқувват, яхши қуролланмаган ремонт-қурилиш бўлинмаларига эга бўлган заводлар ва саноат министрликларининг ўзлари шуғулланишга мажбур бўлмоқдалар. Ихтисослаштирилган қурилиш ташкилотлари реконструкция қилиш ишини пудратга олишни хоҳламаётир.

Айрим корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини оширишга дуруст эътибор берилмаётир, сифатнинг уч категорияси бўйича маҳсулотни аттестация қилиш ҳамон тугаллангани йўқ, ишлаб чиқилиб, тасдиқланган стандартларнинг баъзилари амалга оширилмаётир. Давлат сифат белгиси қўйилган маҳсулотнинг жуда чекланган турлари ҳам оз миқдорда ишлаб чиқарилмоқда. Реализация қилинаётган маҳсулотнинг атиги 3 процентга яқин қисми олий баҳо билан ишлаб чиқарилмоқда. Жиззах, Сирдарё ва Сурхондарё областларида эса бундай маҳсулотлар ишлаб чиқарилмаётир.

Капитал қурилишда ҳам катта нуқсонлар бор. Куч ва маблағларни кўпдан-кўп объектларга сочиб юбориш практикаси ҳамон тугатилган эмас, айрим объектларда капитал қурилиш планлари бажарилмаётир, бир қанча ҳолларда қурилиш-монтаж ишларининг сифати ҳозирги кун талабларига мутлақо мос келмайди. Механизмлардан етарли фойдаланилмаётир, улар одатда атиги бир смена ишлатилмоқда.

Транспорт ва алоқа ишида камчиликлар бор. Кўпгина темир йўл станцияларида, аэропортларда, автомобиль хўжаликларида ва йўл қуриш корхоналарида ташкилий-техникавий тадбирлар планлари 70-80 процент атрофида бажарилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ҳисоблайдики, реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш асосида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдаги камчиликларга кўп жиҳатдан партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, корхоналарнинг раҳбарлари баъзан жойлардаги ишларнинг аҳволини чуқур анализ қилмаётганликлари, фойдаланилмай ётган резервларни аниқламаётганликлари, давлат ва ишлаб чиқариш интизомини бузиш, асбоб-ускуналарни модернизация қилишга ва ишлаб чиқаришни реконструкция қилишга, янги техника ва илғор технологияни жорий этишга доир планлар ва топшириқларни бажармаслик фактларига принципиал баҳо бермаётганликлари, ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштиришга етарли эътиборни қаратмаётганликлари сабабли йўл қўйилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми **қарор қилади:**

1. Саноат корхоналарининг коллективларида реконструкция қилиш ва асбоб-ускуналарни модернизациялаш, мавжуд резервлардан анча тўлиқ фойдаланиш асосида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун, ишлаб чиқариш қувватларидан янада тўла ва рационал фойдаланиш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини ошириш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий этиш, иш вақтининг ҳар бир минутидан моҳирона фойдаланиш ҳамда хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш учун кенг ҳаракат бошлаш, республика партия, совет ва хўжалик органларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

2. Пленум министрликлар, идоралар, корхоналар зиммасига ишлаб чиқаришни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришнинг перспектив планларини тузиш мажбуриятини юклайди. Йиллик планларда корхоналар коллективларининг ишлаб турган цехларни интенсивлашга қаратилган таклифларини амалга ошириш тадбирлари кўзда тутилсин, уларнинг бажарилиши устидан қаттиқ контроллик ўрнатилиб, шу таклифларнинг рўёбга чиқарилиши таъминлансин.

3. Область, шаҳар, район партия комитетлари фан-техника тараққиёти асосида реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш юзасидан белгиланган перспектив ва йиллик планлар рўёбга чиқарилиши учун хўжалик раҳбарларига талабчанликни кучайтирсинлар, бу муҳим ишда хўжалик раҳбарларининг масъулиятини оширсинлар, консерватизм ва маҳаллийчилик кўринишларига қарши кескин кураш олиб борсинлар, экономиканинг самарадорлигини ошириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирсинлар.

4. Пленум республика министрликлари, идораларига, бошланғич партия ташкилотларига ҳар бир корхонада янги техникани жорий этиш планлари қандай бажарилаётганлигини кўриб чиқишни, техника тараққиёти юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан доимий контроллик ўрнатиш ва шу тадбирларнинг рўёбга чиқарилишини таъминлашни топширади. Министрликлар, идоралар ва корхоналар раҳбарларининг эътибори асосий ва ёрдамчи ишларни, айниқса юк ортиш-тушириш ва омбор ишларини комплекс механизациялашни жорий қилишга, қўл меҳнатининг салмоғини кескин қисқартиришга, ишлаб чиқаришни ва бошқарувни, кадрлар тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этишни такомиллаштиришга, уларнинг ишлаб чиқаришда мустаҳкам ўрнашиб қолишига, иш вақтининг зое ўтишини тугатишга, меҳнаткашларнинг иқтисодий таълим даражасини оширишга қаратилиши керак.

5. Пленум партия ва хўжалик органларидан корхоналар коллективларининг бутун диққат-эътиборини чиқарилаётган маҳсулот сифатини, машина ва механизмлар чидамлилигини тубдан яхшилашга, уларнинг пухта ишлашини таъминлашга қаратишларини талаб қилади. Замонавий талабларга мос келадиган маҳсулотларни давлат сифат белгиси аттестациясидан ўтказиш ва янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш масалалари билан мунтазам равишда шуғулланиш зарур.

6. Министрликлар, идоралар, корхоналардан халқ истеъмол моллари ва рўзғор ашёлари ишлаб чиқаришни кескин ошириш, турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш чораларини кўриш талаб қилинсин.

7. Тадқиқотлар ва лойиҳалар самарадорлигини ошириш, уларнинг илмий-техникавий жиҳатдан юксак савияда бўлишини таъминлаш ва тугалланган ишларни ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этиш — илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик муассасалари ва олий ўқув юртларидаги илмий бўлинмалар партия ташкилотлари, раҳбарларининг асосий вазифаси деб ҳисоблансин.

8. Пленум министрликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотлардан капитал қурилишга раҳбарлик савиясини тубдан оширишни, лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида етказишни, объектларни халқ хўжалик планида белгиланган муддатларда ишга туширишни таъминлайдиган асбоб-ускуналар ва материалларни етказиб беришни, объектларни ишга тушириш учун ишчи кадрларни ўз вақтида ва сифатли тайёрлашни, ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватларини норматив муддатларда ўзлаштириш учун зарур чоралар кўришни талаб қилади.

9. Ўзбекистон ССР Госплани республиканинг саноати камроқ ривожланган районлари, шаҳарлари ва областларини биринчи галда ривожлантиришни назарда тутиб, ишлаб чиқарувчи кучларни хом ашё, энергетика ва одам ресурслари мавжудлигига қараб планлаштирсин.

10. Госстрой ва лойиҳа ташкилотлари зиммасига ишлаб чиқилаётган лойиҳа-смета ҳужжатларининг техникавий савияси ва сифатини ошириш, лойиҳаларда энг мукаммал конструктив ва архитектура-лойиҳалаш ечимларини, самарали қурилиш ва полимер пардоз материалларини, сопол ва табиий тошдан ясалган буюмларни, шунингдек янги прогрессив конструкцияларни кенг қўллашни кўзда тутиш мажбурияти юклансин.

11. Пленум Қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда ташкилотлари зиммасига қурилиш муддатларини қисқартириш ва ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишни жадаллаштиришни таъминлашга алоҳида эътибор бериш, қурилиш ишларидаги меҳнат сарфини камайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш, бинолар ва иншоотлар вазнини камайтириш, бинокорлик материалларини, аввало металл, цемент ва ёғочни тежаш, қурилиш сифатини ошириш ва таннархини камайтириш мажбуриятини юклайди.

12. Пленум область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишнинг ленинча принципларига риоя этилиши устидан масъулиятни доимо ошириш, кадрларни юксак талабчанлик ва топширилган иш учун масъулият руҳида тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш мажбуриятини юклайди.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми комил ишонч билдириб айтадики, республика партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, коммунистлари, барча меҳнаткашлари умумхалқ мусобақасини кенг миқёсда ривожлантириб, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш йўлидаги курашда янги муваффақиятларга эришадилар, КПСС XXV съездини муносиб кутиб оладилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ АФҒОНИСТОНДА БЎЛИШИ

ҚОБУЛ, 9 декабрь. (ТАСС). Бугун шу ерда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғи ва Бош министри Муҳаммад Довуд ўртасида музокаралар бошланди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар пайтида томонлар турли соҳаларда совет—афғон ҳамкорлигининг самарадорлигини мамнуният билан уқтириб ўтдилар. Ҳар иккала мамлакат ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантиришга ҳар икки томоннинг интилажаги изҳор этилди.

Шунингдек, ҳозирги халқаро аҳволнинг жумладан, Ўрта Шарқ ва Жанубий Осиё районидаги вазиятга, Яқин Шарқдаги аҳволга доир бир қанча муҳим масалалар хусусида батафсил фикрлашиб олинди.

Тинчлик, хавфсизлик учун ва давлатлар ўртасида тенг ҳуқуқли ҳамкорликни ривожлантириш учун бундан кейин ҳам биргаликда куч-ғайрат сарфлашга томонларнинг аҳд қилганлиги таъкидланди.

Музокараларда Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлган расмий кишилар, шунингдек Афғонистон Республикасининг давлат арбоблари қатнашдилар.

* * *

ҚОБУЛ, 9 декабрь. (ТАСС). Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғи ва Бош министри Муҳаммад Довуд кечқурун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда М. Довуд билан Н. В. Подгорний нутқ сўзладилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ АФҒОНИСТОНГА ҚИЛГАН ДЎСТОНА ВИЗИТИ ТУГАДИ

ҚОБУЛ, 10 декабрь. (ТАСС). Бу ерда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғи ва Бош министри Муҳаммад Довуд ўртасидаги музокаралар тугади.

Ҳар икки томонни ўзаро қизиқтирадиган муҳим халқаро проблемалар, шунингдек Совет Иттифоқи билан Афғонистон Республикаси ўртасидаги икки томонлама муносабатларга тааллуқли айрим масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

Томонлар Н. В. Подгорнийнинг Афғонистон Республикасига қилган визити якунлари тўғрисидаги қўшма Совет — Афғонистон ахборотини келишиб олдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган музокараларда Н. В. Подгорнийнинг ҳамроҳлари бўлган расмий кишилар, шунингдек Афғонистон Республикасининг давлат арбоблари иштирок этдилар.

Н. В. Подгорний ва Муҳаммад Довуд бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисида 1931 йил 24 июлида тузилган шартноманинг муддатини узайтириш ҳақидаги протоколни шу куниёқ имзоладилар.

Н. В. Подгорний протокол имзолангандан кейин сўзлаган қисқача нутқида бундай деди:

Ўртоқлар!

Биз бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисида 1931 йилда тузилган шартноманинг муддатини узайтириш ҳақидаги протоколни — муҳим сиёсий ҳужжатни ҳозиргина имзоладик. Бу қарорда Совет Иттифоқи билан Афғонистон Республикаси — ўзларининг ўзаро муносабатларини шартнома асосида сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга бўлган икки томонлама хоҳишлари ўзининг конкрет ифодасини топди.

Муносабатларимизнинг принциплари давр синовидан муваффақиятли ўтди. Бу муносабатлар ҳар икки мамлакат халқларининг туб манфаатларига мос тушади ва давлатларимиз ўртасидаги дўстлик ва самарали ҳамкорликнинг мустаҳкам пойдевори бўлиб қолмоқда.

Совет — Афғонистон шартномалари, деб таъкидлади у, Совет — Афғонистон муносабатларини фақат ривожлантирибгина қолмай, балки тинчликсевар давлатларимизнинг ҳозирги замон тинчлик сиёсатининг асосий йўлларида фаол ҳамкорлик қилишлари учун ҳам ўзининг аҳамиятини сақлаб қолади. Бу барча қитъаларнинг халқлари кескинликни юмшатиш йўлида амалий ишлар билан жавоб бераётган, уруш хавфидан халос бўлиш учун тобора фаолроқ курашаётган ҳозирги пайтда айниқса муҳимдир.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон муносабатлари, деди Н. В. Подгорний, тинч-тотув яшаш принципларини амалга оширишнинг энг улуғ мисолларидан биридир.

М. Довуд ўзининг нутқида протоколнинг имзоланишини иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларнинг мустаҳкам ва бузилмас асосини яратадиган тарихий ва муҳим ҳужжатлардан бири деб атади. Афғонистон ва Совет Иттифоқининг ана шу ҳужжатлардаги қоидаларни бажаришга ва ҳурмат қилишга бўлган азми қарори ва самимияти вақт синовидан муваффақиятли ўтди. Чинакам оузилмас дўстлик, яхши қўшничилик, мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳурмат ва ишонч тинч-тотув яшашнинг намунаси деб ҳисобланади. Ана шу ҳужжатлардан тасдиқланган принциплар халқимизга фойда етказмоқда, Регион ва бутун дунёдаги халқларга фойда келтирмоқда. Афғонистон Республикасининг ҳукумати ана шу принципларга асосланган мустаҳкам самимий сиёсат йўлидан ҳамиша боради деб айтишдан мамнунман.

Н. В. Подгорний Муҳаммад Довуд шарафига нонушта зиёфат берди. Нонушта пайтида Н. В. Подгорний билан М. Довуд дўстона қадаҳ кўтардилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний дўстона расмий визити тугагандан кейин Қобулдан бугун ўз Ватанига жўнаб кетди.

СССР ва Афғонистон Республикаси давлат байроқлари билан безатилган Қобул аэродромида Н. В. Подгорнийни Афғонистон Республикасининг давлат бошлиғи ва Бош министри Муҳаммад Довуд, бош министр ўринбосарлари Муҳаммад Ҳасан Шарқ ва Саид Абдул Илла, мамлакатнинг бошқа жамоат ва сиёсий арбоблари, Қобулда жойлашган дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг Афғонистон Республикасидаги элчиси А. М. Пузанов бор эди.

Совет Иттифоқи ва Афғонистон Республикаси давлат гимнлари ижро этилди.

Н. В. Подгорний билан М. Довуд фахрий қоровул сафини айланиб чиқишди.

Қобулдан Н. В. Подгорний билан бирга СССР Олий Совети Президиуми Раисининг қилган сафарида унга ҳамроҳ бўлган совет расмий кишилари ҳам жўнаб кетдилар.

МУЗОКАРАЛАР ТУГАДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Иттифоқ ижроия вечаси раисининг ўринбосари, ЮСФР иттифоқ ташқи ишлар секретари М. Минич ўртасидаги музокаралар 9 декабрда ниҳоясига етди.

Дўстона конструктив вазиятда ўтган музокаралар чоғида асосий эътибор икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалаларига, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи муҳим халқаро проблемаларга қаратилди.

* * *

Шу куни М. Минич А. А. Громико шарафига нонушта-зиёфат берди. Зиёфат чоғида М. Минич билан А. А. Громико нутқ сўзлаб, дўстона қадаҳ кўтардилар.

* * *

Милош Минич 9 декабрь куни В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди. У Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйди.

ВАРШАВА ЭШИТТИРДИ ВА КЎРСАТДИ

9 декабрда миллион-миллион совет кишилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Польша Бирлашган ишчи партияси VII съездида сўзлаган нутқини зўр эътибор билан эшитдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи СССР радиоси, Марказий телевидениенинг биринчи программаси, «Восток» ва «Орбита» программалари орқали бевосита Варшавадан олиб эшиттирилди ва кўрсатилди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА СУҲБАТЛАР

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ГДР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. Шюрерни 9 декабрь куни Кремлда қабул қилди. Г. Шюрер СССР билан ГДР ўртасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан ҳукуматлараро комиссия ишида қатнашмоқ учун Совет Иттифоқига келган.

Дўстона, ўртоқлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан ГДР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш масалалари юзасидан ва ҳар икки томонни қизиқтирувчи бошқа масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Суҳбатда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, шунингдек ГДРнинг СССРдаги элчиси Г. Отт иштирок этдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келган ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Югославия Социалистик Федератив Республикаси иттифоқ ижроия вечеси раисининг ўринбосари, иттифоқ ташқи ишлар секретари М. Минични 9 декабрда қабул қилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат давомида СССР билан ЮСФР ўртасида ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантиришга доир бир қанча масалалар юзасидан, шунингдек муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

А. Н. Косигин билан М. Минич коммунистик ва социалистик қурилишнинг бориши тўғрисида, КПСС XXV съездини ўтказишга тайёргарлик тўғрисида, Югославия Коммунистлар Союзи X съездининг қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. (ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ, РЕСПУБЛИКА РАДИОСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН СТАНДАРТЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ҲАМКОРЛИКДАГИ РЕСПУБЛИКА СИФАТ КЎРИГИ.

ТАЪМИНОТ — СИФАТГА ҚАНОТ

Халқимизнинг фидокорона, яратувчилик меҳнати туфайли Ватанимиз қудратига қудрат қўшиляпти. Ҳаётимиз янада гўзаллашиб, фаровонлашмоқда. Топар-тутаримиз жойида. Қўлимизни нимага узатсак етади. Кундалик турмуш учун зарур бўлган кенг истеъмол моллари кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Юксак дидли, ўта талабчан харидор авваллари бўлганидек топганига шукур қилиб кетавермайди. Ўнни кўриб, бирини танлайди.

Редакцияга келаётган хатларда газетхонлар дўконларда пишиқ тикилган, ташқи қиёфаси кўркам, бежирим, замонавий пойафзалларнинг камлигидан шикоят қилишмоқда. Нега шундай?

— Харидорлар ҳақ, — дейди Фарғона пойафзал фабрикаси директори Х. Ҳодиев. — Уларнинг юксак талаб ва эҳтиёжларига тўла жавоб берадиган аъло сифатли маҳсулот етказиб бериш биз, пойафзалчиларнинг вазифамиз, қолаверса, муқаддас бурчимиздир. Бунинг учун қўлимиздан келган барча чора-тадбирларни кўряпмиз. Лекин сифатсиз хом ашёдан сифатли маҳсулот тайёрлаб бўлмайди-ку?! Мана шу йилнинг ўзида Самарқанд заводидан 34 минг, «Ўзбекистон» сунъий ва натурал чарм бирлашмасидан 3 минг сўмликдан зиёд, Қўқон хром-кўн заводидан минг сўмликка яқин сифатсиз, сорти паст маҳсулот олдик.

Пойафзалчиларнинг хом ашёси — тери ва чарм. Хўш, кўнчилар пойафзалчиларга қандай маҳсулот етказиб беришяпти? Биз республика кўригининг навбатдаги рейдини кўн-хром корхоналарида тайёрланаётган молларнинг сифатига бағишладик.

Ўзбекистонда кейинги йилларда енгил саноатнинг бу тармоғини ривожлантиришга катта эътибор берилаяпти. Мавжуд корхоналарни қайта қуриш, реконструкция қилиш, асбоб-ускуналарни модернизациялаш, мамлакатимизда ва чет элларда ишлаб чиқарилган энг янги машина ҳамда дастгоҳларни ўрнатиш юзасидан муайян ишлар қилинди. Тошкентда сунъий ва натурал чарм ишлаб чиқарувчи «Ўзбекистон» бирлашмаси вужудга келтирилди. КПСС XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган Қўқон хром-кўн заводи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Буларнинг ҳаммаси маҳсулат ишлаб чиқариш ҳажмини анча кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва сифатини бирмунча яхшилашга, шубҳасиз, ижобий таъсир кўрсатди. Бироқ ҳамма иш силлиқ кетяпти, деб бўлмайди.

Қўқон хром-кўн заводидамиз. Корхона маҳсулот тайёрлашга ўтган йил июль ойидан бошлаб киришди. Лекин қай тарзда? Заводни қуриш ва ишга туширишга мутасадди бўлган ташкилот раҳбарларини ўша пайтда фақат бир нарса: корхонани тезроқ қабул қилиб олиш қизиқтирарди, холос. Завод учун малакали мутахассислар тайёрлаш иккинчи ўринга сурилган эди. Бунинг устига 2-Давлат лойиҳа институти кўпгина чалкашликларга йўл қўйган эди. Маълумки, кўн заводлари учун канализация сув ва ҳаводай зарур. Хўш, институт бу масалани қандай ҳал этди?

Баъзи цехлар учун канализацияни умуман кўзда тутмади. Кўзда тутилганлари эса нотўғри лойиҳалаштирилди. Лойиҳа бўйича ўрнатилган машиналарнинг кўпи ҳозирги замон янги техникаси ва илғор технологияси талабларига жавоб бермай қолди. Бу ҳам етмагандай, завод иш бошлагач, мавжуд 19 та давлат стандартидан 13 таси, яъни 67 процентга яқини жорий этилмади. Натижада маҳсулот сифатини текшириш ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Завод техника назорати бўлими штати фақат 50 процентгина тўлдирилганлигини, корхонанинг бир меъёрда ишламай, ой охирлашиб қолгандагина — учинчи ўн кунликда зўр берилганлигини назарга олсак, аъло сифатли тери тайёрлаш ҳақида умуман гап бормаганлигини англаш мумкин. Пала-партиш иш олиб бориш, ўзибўларчиликнинг оқибати нима бўларди? Корхона қайтиб келган молларга тўлиб кетди. Шу йил 20 мартда заводнинг «қўлингиздан келмас экан» маъносида беш хил маҳсулотни тайёрлаши ман этилди. Бу, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот умумий ҳажмининг 95 процентига тенг эди.

Яхши отга бир қамчи, деган гап бор. Ўшанда корхона раҳбарлари «ундай қиламиз», «бундай қиламиз» қабилида каттакон ваъдалар бериб, кўкракларига урган эдилар. Орадан икки-уч кун ўтгач, «оҳ-воҳ»лар-у баландпарвоз ваъдалар эсдан чиқди. Маҳсулот сифатини яхшилаш мақсадида тузилган ташкилий-техникавий тадбирлар плани қоғозда қолиб кетди. Завод шу йилнинг ярим йили ичида пойафзалчилардан яна 12 та рекламация олди.

Ваъдабоз нўноқ раҳбарлар ишдан четлаштирилди. Завод директорлигига тажрибали кўнчи, ишнинг кўзини биладиган Тоҳир Қулиев тайинланди. Самарқанддаги Охунбобоев номли заводда танилган Раҳматулла Бегматов бундан бир неча ҳафта бурун бош инженер бўлиб келди. Завод техника назорати бўлими бошлиқлигига ёш, аммо ҳаракатчан мутахассис А. Н. Чалкова таклиф қилинди. Янги раҳбарлар шу кунларда йўл қўйилган камчиликларни тузатиш, малакали ишчилар тайёрлаш, инженер-техник ходимлар составини мустаҳкамлаш, энг муҳими, ҳар бир ходимда сифатли маҳсулот тайёрлаш учун масъулият ҳиссини тарбиялашга ёрдам берадиган соғлом вазият вужудга келтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Меҳнат унумдорлигини ўстириш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш мақсадида бир қанча янгиликларни жорий этдилар. Масалан, илгари терилар икки марта прессланарди. Ҳозир эса уч марта прессдан ўтяпти. Хом ашёни қуритишга ёпиштириш жараёни ҳам ўзгартирилди. Яқинда эса инженер-техник ходимлар ҳамда машиналарда ишлайдиган ишчилар аттестациядан ўтказилди. Малакали кўнчилардан махсус бригада тузилиб, қайтиб келган сифатсиз териларни қайта ишлаш йўлга қўйилди. Мана энди улар ўзларининг асосий вазифаларини адо этиш ўрнига қўшимча маблағ, куч, вақт сарфлаб, доғни ювишяпти. Ачинарли манзара, аммо начора?!

Завод раҳбарларининг корхонани лойиҳадаги қувват даражасига тезроқ етказиш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, тайёрланаётган моллар сифатини яхшилаш учун кураш йўлини тутганликлари яхши. Бироқ, қанчадан-қанча қимматбаҳо хом ашё — хом териларнинг завод ҳовлисида, очиқ жойда қотиб ётганлигини, цехлар ичида эса, намга беланиб оёқ остида хор бўлаётганлигини нима деб баҳолаш мумкин?

Корхона олдида мураккаб вазифалар турибди. Аввало, цехларнинг полини алмаштириш керак. Чунки, бетон поллар мақсадга мувофиқ эмас. Биринчисини тузатиш, иккинчисини чўян полга алмаштириш, учинчисиникини мармар аралаш қоришмадан қуйиш лозим. Заводдагилар лойиҳа бўйича ўрнатилган терини иккига ажратувчи машиналар унумдорлигини кескин кўтара олмаяптилар. Рандаловчи-йўнувчи машиналар эскириб қолган. Шунингдек, териларни қуритиш бўлимидаги ойна-рамалар ўрнига янги, замонавий вакуум сушилкалар ўрнатиш вақти аллақачон келди. Республика Енгил саноат министрлиги ва унинг «Узкожобувьпром» бирлашмаси бу масалаларни пайсалга солмай кўриб чиқиши ва ижобий ҳал этиши лозим.

Биз министрлик ва бирлашма раҳбарларининг эътиборини яна бир нарсага тортмоқчимиз: Қўқон хром-кўн заводи 15-17 килограмм вазндаги хом териларни қайта ишлашга мослаштирилган. Шундай бўлишига қарамай, корхона 23-25 килограмм оғирликдаги хом териларни ошлаяпти. Демак, маълум даражада зарар кўряпти. Баъзилар: «Оғирлиги тўғри келмайдиган хом ашёни қабул қилишмасин», — дейишлари мумкин. Улар бунга 20 килограммдан оғир териларни олмай, таъминотчиларни сарсон-саргардон қилаётган «Ўзбекистон» сунъий ва натурал чарм ишлаб чиқариш бирлашмасини мисол тариқасида кўрсатишлари мумкин. Агар ҳамма шундай қилса, аҳвол нима кечади?

Биз кўрик давомида Фарғона кўн заводида ҳам бўлдик. Мазкур корхона артель базасида вужудга келганлигидан кам қувватли. Унда асосан қўй терилари ошланади. Ҳозир завод пойафзалчилардан маҳсулот сифати юзасидан деярли шикоят олаётгани йўқ. Сабаб? Бундан бир неча ой илгари Ўзбекистон ССР Стандартлар бошқармасининг область лабораторияси корхона маҳсулоти сифатини текшириб, бир қанча камчиликларни очиб ташлади. Корхонанинг кичик, аммо аҳил коллективи (завод директори Н. Ҳамдамов, бош инженери А. Сеитабдуллаев) текшириш натижаларидан тўғри хулоса чиқарди. Тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини яхшилашга кўмак берувчи тадбирларни белгилаб, деярли ҳаммасини бажарди. Қайта ишланган терилар биринчи категорияга қабул қилинаётир. Ўн бир ойлик план-топшириқлар ошириб адо этилди. Шундай бўлса-да, бу корхонанинг ҳам тузатилиши лозим бўлган жиддий камчиликлари мавжуд.

Республика сифат кўриги қатнашчилари бир масалани ўртага ташлашни истар эдилар. Ишчилар сони кам корхоналарда техника назорати бўлими бошлиғи лавозими штат рўйхатларида кўзда тутилмаган. Фарғона кўн заводида бу вазифани бўлим инженери Л. А. Моравина адо этади. Шунингдек, у инженер-технолог ва техника хавфсизлиги инженари ҳамдир. Юксак сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш вазифаси биринчи ўринга қўйилган пайтда сифат учун жавобгар кишининг учта топшириқни уддалаши қийинчилик туғдирмайдими?

«Узкожобувьпром» бирлашмаси ўз системасидаги корхоналарда келаси йил биринчи кварталдан бошлаб сифатни бошқариш комплекс системасини жорий этишга киришади. Хўш, унда ҳам аҳвол ҳозирдагидай давом этадими?

Таъминот — сифатга қанот. Агар республика пойафзал корхоналарида халқимизнинг юксак талаб ва эҳтиёжларига ҳар томонлама жавоб бера оладиган маҳсулот ишлаб чиқарилишини истар эканмиз, аввало уларни хом ашё билан таъминловчи кўн заводлари ишини яхшилаш даркор.

Э. ХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
М. САИДОВ,
республика радиосининг махсус мухбири.
Р. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон ССР Стандартлар бошқармаси ходими.

(Кўрик материалларини бугун радио орқали биринчи программада соат 12 дан 10 минут ўтганда эшитишингиз мумкин).

ФАН — ЯНГИ УФҚЛАР ОЧМОҚДА

ҲАЁТ АСОСИ

МОЛЕКУЛЯР БИОЛОГИЯ ВА МОЛЕКУЛЯР ГЕНЕТИКА — ҲОЗИРГИ ЗАМОН ТАБИАТШУНОСЛИГИНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Фаннинг тобора юксак суръатлар билан ривожланиши янги-янги тармоқларни ва шохобчаларни вужудга келтирмоқда. Молекуляр биология ва молекуляр генетика бунга ёрқин мисол бўла олади. Асримизнинг ўртасида шаклланган бу фанлар ўзаро бир-бири билан мустаҳкам боғлиқ. Бу фанлар қирқинчи йилларда бактерияларда наслий белгиларнинг авлоддан-авлодга кўчиши ва бу белгиларнинг ўзгариши маълум химиявий молекулаларга, хусусан, нуклеин кислоталарнинг бир тури бўлган дезоксирибонуклеин кислота — ДНКга боғлиқлигини аниқлашдан бошланган. Натижада оз вақт ичида тезда ривожланиб кетди, табиатшуносликда ҳал қилувчи ўринни эгаллади. Молекуляр биология табиатшуносликнинг энг муҳим умумий биологик ҳодисаларининг молекуляр механизмини ўрганадиган ёш соҳасидир.

1974 йилда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети молекуляр биология ва молекуляр генетикани жадал ривожлантириш ҳамда уларнинг ютуқларидан халқ хўжалигида фойдаланиш тадбирлари ҳақида қарор қабул қилган эди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев ўзининг Олмаотада қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришнинг 20 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида ҳам физика-химия, биология соҳасидаги фундаментал тадқиқотларнинг аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтганди.

Молекуляр биология ҳаёт фаолияти ҳодисаларини биологик объект ва системаларнинг молекулалар текислигида ўрганишга интилади. Унинг туб мақсади ҳаётнинг асосий ҳодисалари ва кўринишларини: ўсиш, ҳаракат, ривожланиш, наслнинг бир авлоддан-иккинчисига ўтиши, ўзгарувчанлик, тебранишлик, наслий ва вирусли касалликлар, информацияни сақлаш (хотира) ва узатиш, бошқаларни аниқлашдан иборат. Демак, энди ҳаётнинг энг чуқур, яширин сирларини физик-химиявий ҳодисалар ва молекулаларнинг реакцияси сифатида тушуниш, уни идора қилиш имконияти очилади.

Молекуляр генетика насл ва ўзгарувчанликни генларга, ҳозирги тушунчаларга биноан хромосомаларда жойлашган махсус молекулаларга боғлайди. Генетика фани табиатнинг энг ажойиб, ҳозиргача қоронғи бўлиб келган сирли ҳодисаси — организмларнинг насли ва ўзгарувчанлигини ўрганади.

Микроорганизмларнинг насл белгиларининг бир авлоддан-иккинчи авлодга ўтиши ва уларнинг химиявий моддалар таъсирида ўзгариши, танасидаги ДНК молекулаларига боғлиқлигининг аниқланиши молекуляр генетиканинг бошланғич қадами бўлди.

Маълумки, оқсил ҳаёт асосини ташкил қилувчи мураккаб, айни вақтда азот атоми сақловчи бирикмадир. Хужайранинг таркибий компонентлари: унинг ядроси, цитоплазмаси ва бошқалар оқсил молекулаларидан тузилган. Демак, ҳужайранинг ўзига хос тузилиши ва барча функциялари унинг таркибидаги оқсилларнинг сифатига, жойланишига боғлиқ. Бир ҳужайранинг таркибига минглаб алоҳида оқсиллар киради. Буларнинг кўпчилиги реакциялар тезлигини таъминлайдиган биологик катализаторлардир. Шу билан бирга оқсилларнинг синтез қилиниши нуклеин кислоталарнинг қатъий назорат остида бўлиши аниқланди. Демак, ҳужайранинг морфологик кўриниши ва улар ҳаётий функцияларни бажариши икки синфга тегишли юксак молекуляр бирикмалар: оқсиллар ва нуклеин кислоталар томонидан таъмин қилинади. Ҳақиқатан ҳам узоқ эволюция жараёнида пайдо бўлган махсус оқсиллар ва нуклеин кислоталар ҳар бир тур ва индивидумнинг белгиларини аниқлайди.

Оқсиллар аминокислоталар деб аталган йигирма хил соддароқ молекулаларнинг турли тартибда бирикишидан ҳосил бўлади. Аминокислоталарни алфавитнинг ҳарфлари деб қараш мумкин. Уларнинг турли сонда бирин-кетин бирикишларидан оқсилларнинг ҳар хил функцияга эга саноқсиз хиллари келиб чиқади. Ҳар бир оқсил бошқа оқсилдан, биринчи навбатда, ўз молекуласида аминокислоталарнинг характерли тартиби билан фарқланади. Ҳужайра ичида оқсиллар доимо янгиланиб туради ва ҳар бир ҳужайра ўзининг шахсий оқсилларини янгидан яратиб туради. Синтез вақтида ҳар бир аминокислота оқсил молекуласида ўзининг қатъий ўрнини эгаллаши керак.

Бизнинг республикамизда ҳам кейинги ўн йил давомида молекуляр биология ва молекуляр генетика фани ривожлана бошлади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Биохимия илмий-тадқиқот институтида қалқонсимон безнинг асосий оқсили тиреоглобулиннинг синтез механизми, унинг молекуласида касалликлар натижасида пайдо бўладиган ўзгаришлар ўрганилди, унинг хужайранинг наслий белгиларига ва моддалар алмашинувига таъсир механизми тадқиқ этилмоқда. Шу институтда илон заҳаридан ажратиб олинган токсинлар (заҳарлар) ва ферментларнинг структураси ва таъсир механизмини ўрганиш бўйича катта муваффақиятларга эришилди. Бу соҳада бажарилган ишлардан бири илон заҳарининг 62 хил аминокислотадан ташкил топган нейротоксин I ва II (оқсил модда) тузилишининг аниқланиши 1973 йилда бажарилган энг муҳим илмий кашфиётлар қаторида СССР Фанлар академиясининг йиллик мажлисида тилга олинган эди. Институтда ҳужайраларнинг мембраналари (пардалари)нинг оқсиллари, уларнинг ҳужайра ичига ташқи муҳитдан моддалар киришини регуляция функцияси, биологик фаол моддалар-гормонлар, ионларнинг мембрана оқсиллари билан боғланиш ва таъсир ўрнига транспорт қилиниши устида ҳам муҳим натижаларга эришилган. Бу ишлар ҳужайранинг модда алмашинувини идора қилишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Молекуляр-генетик ишлардан Биохимия институтида ўтказилаётган касалликларга ва зараркунандаларга турлича чидамликка эга ғўзаларнинг уруғи нуклеин кислоталарини текшириш, хусусан, вилтга чидамли ва чидамсиз навларнинг ДНК молекулаларидаги фарқларнинг кашф этилиши, ўсимликнинг вилт касаллигига чидамлилигига қараб унинг ДНК молекуласи билан вилт қўзғатувчи замбуруғ нуклеин кислоталари орасидаги ўхшашликни ўрганишдаги муваффақиятларни кўрсатиб ўтиш мумкин. Биохимия институтининг нуклеин кислоталар лабораториясида ўтказилаётган бу ишларнинг амалиёт учун аҳамияти катта. Ўсимликнинг турли касалликларга чидамли ёки чидамсиз эканлигини шу йўл билан тездан аниқлаш, энг яхши хўжалик белгиларни таъминловчи генетик комбинацияларни белгилаш мумкин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг молекуляр биология ва молекуляр генетикани жадал ривожлантириш ҳамда уларнинг ютуқларидан халқ хўжалигида фойдаланиш тадбирлари тўғрисидаги қарори асосида мамлакатимизда бу соҳада янги марказлар тузилиши, кадрлар тайёрлашнинг кучайтирилиши кўзда тутилган.

Республикамизда ҳам молекуляр биология билан шуғулланадиган янги илмий-тадқиқот маркази — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг биоорганик химия бўлими ташкил этилди.

Молекуляр генетика бўйича ишлар, асосан, республика Фанлар академиясининг Ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институтида ва Самарқанд Давлат университетининг проблема лабораториясида ривожланмоқда.

Ўсимликлар экспериментал биологияси институтида классик дурагайлаш усуллари билан бир қаторда ҳозирги ғўза навларининг ген фондларини бойитиш учун хромасомаларни, уларнинг сегментлари ва генларини кўчириш яъни генлар инженерлигини кенг қўллаш кўзда тутилмоқда. Буни муваффақиятли бажариш учун кадрлар тайёрланмоқда. Лаборатория шароити яхшиланмоқда. Хроник мутагенез, хромосомаларнинг структура мутацияларида ДНК синтезини кучайтирувчи стимуляторлар ёки камайтирувчи ингибиторлар, ҳужайра бўлиниш циклининг турли фазаларида ДНК ва РНКнинг ташқи олд-моддалари ёрдамида идора қилиш методларини ишлаш бошланган.

Молекуляр биология ва молекуляр генетика соҳасидаги ишлар бизнинг республикамизда энди ривожланиб келмоқда. Шубҳасиз, олимларимиз партия ва ҳукуматимизнинг илм-фанни ривожлантириш бўйича кўрсатаётган доимий ғамхўрлигидан илҳомланиб, молекуляр биология ва молекуляр генетика соҳасида ҳам катта муваффақиятларга эришадилар ва унинг ютуқларини коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини бажаришга хизмат қилдирадилар.

Ёлқин ТЎРАҚУЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ленин мукофоти лауреати.

ДЕҲҚОН БУЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1975 йил 10 декабрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Хоразм	16,6	110,7
Андижон	192,8	105,4
Тошкент	231,4	98,1
Сирдарё	156.7	97,3
Жиззах	142.6	95,7
Фарғона	128,5	89,2
Наманган	129,2	88,5
Самарқанд	124,5	57,4
Бухоро	92,8	46,2
ҚҚ АССР	29,5	42,1
Сурхондарё	40,1	25,7
Қашқадарё	22,8	12,7
Республика бўйича:	1307,5	70,4

ҲОСИЛГА ЗАМИН

ЯНГИБОЗОР, (Тошкент области), (ЎзТАГ). Бугун областдаги энг катта колхоз — «Политотдел» колхозининг далаларидан охирги ҳайдов тракторлари чиқиб кетди. Тўрт минг гектар майдон — пахтазор, канопзор, маккажўхоризор ва бошқа далаларнинг ҳаммаси шудгор қилиб қўйилди.

Механизаторлар ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили ҳосили учун мустаҳкам замин яратиб қўйдилар. Кунига етти гектар майдонни сифатли қилиб шудгорлаган тракторчилардан Нурали Йўлдошев, Инокентий Шегай, Николай Кузнецов ер ҳайдашда алоҳида ибрат кўрсатдилар.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

САНЪАТКОР ҚИССАСИ

Ёзувчи Борис Приваловнинг янги асари —«Хушчақчақ талант» ҳужжатли қиссаси Қорақалпоғистон театр санъатининг ташкилотчиси биринчи қорақалпоқ драматурги Абдураҳмон Утепов ҳақидадир.

Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқи, адабиёти билан яхши таниш бу адиб икки республика кишилари ҳақида қатор яхши асарлар ёзди. Аммо, унча катта бўлмаган «Хушчақчақ талант» қиссасини автор секин, шошилмасдан, факт ва воқеаларга обдон «тўйдириб» яратди.

Ёзувчи бўлажак драматург қандай шароитда яшагани ва вояга етганини кўрсатди.

Қорақалпоқ камбағаллари ўтмишда машаққатли, баъзан фожиали ҳаёт кечирар эдилар. Абдураҳмон Утепов юртдошларини бундай хор-зорликдан нима халос этиши мумкинлиги тўғрисида бош қотирарди. Унинг тушунишича, шундай қуроллардан бири санъат эди.

Ёш Абдураҳмон дунёқарашининг шаклланишида 1905 йилги революциядан сўнг Орол бўйиларига сургун қилинган рус инқилобчиларининг таъсири катта бўлди. Абдураҳмон рус тилида гаплашишни ўрганди, аввал рус, кейинчалик эса ўзбек, туркман, қозоқ, татар фольклорлари билан танишди.

Привалов ўзининг жонажон миллий санъатини яратишга қатъий аҳд қилган драматург ва театр арбобининг ўсиб боришини тасвирлади. Қаҳрамон мақсадига осонликча эришмади. Иш 1919 йилда Қўнғиротда ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг митти спектаклларидан бошланди. Худди шу тўгарак Абдураҳмон Утеповнинг ижодий ҳаётида қимматли из қолдирди. У бу ерда куйлашни, рақсга тушишни ўрганди, илк пьесаларнинг саҳналаштирилишида қатнашди.

Аммо ҳаваскорлар репертуарида қорақалпоқ тилида биронта ҳам драматик асар йўқ эди.

Тезликда қорақалпоқ драматургиясини яратиш ҳақида қатъий қарорга келинади. Абдураҳмон Утепов қўлига қалам тутади. Унга ҳаётни, фольклорни яхши билиши қўл келди, иккинчидан, саҳнада она тилида ёзилган пьесаларни она тилида сўзлашган қаҳрамонларни кўриш истаги ўз кучини кўрсатди. Бир неча кун ичида «Зиндон», «Жездежон» пьесалари ёзилди. Улар муҳим тарғибот материаллари эди. Қалдирғоч саҳна асарлари бўлажак Қорақалпоғистон музикали драмасининг дастлабки эскизлари бўлди.

Утепов катта ижтимоий ишлар ташвиши билан яшайди. У комсомол ҳаётида, халқ маорифи ташкил этилишида актив қатнашади. Кўпдан-кўп учрашувлар, районма-район юришлар янги пьесаларга материал беради. Абдураҳмон Утепов рус драматургиясининг Қорақалпоғистондаги оташин ташвиқотчисига айланади.

Ниҳоят, тўгарак ва агитколлективлардан биринчи қорақалпоқ театри тузилади. Унга «Тонг» деб ном беришади. Бу воқеа 1927 йилнинг 11 декабрида юз беради.

Борис Привалов унча катта бўлмаган ҳажмдаги ҳужжатли қиссасида қизиқарли, ўта ташвишли воқеаларни, қорақалпоқ халқининг ажойиб фарзанди ҳаётини тўлақонли кўрсатишга муваффақ бўлди. У китобини камёб фактлар, қизиқарли воқеалар ҳисобига бойитди. Қаҳрамонлар образини кўзга яққол ташланадиган қилиб чизди.

Борис Приваловнинг ҳужжатли қиссаси кенг китобхонлар оммасини хушчақчақ талант соҳиби, доимо меҳнатда ва изланишда бўлган биринчи қорақалпоқ драматургининг ажойиб ҳаёти билан атрофлича таништиришга қодир асардир.

Борис ПАРМУЗИН.

БИЗ — ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ

ДЎСТЛИК РАМЗИ

Киров районидаги Георгий Димитров номли 9-ўрта мактаб ўқув-тарбия ишлари намунали йўлга қўйилган билим масканларидан биридир. Бу ерда эллик тўрт халқ маорифи жонкуяри ўсиб келаётган ёш авлодни жамиятимизнинг етук кишилари қилиб тарбияламоқда.

Мактаб директори Саида Ёқубованинг бевосита раҳбарлигида мақтовга лойиқ ишлар амалга оширилаётир. Мактабда синфдан ташқари тарбиявий ишлар ҳам яхши йўлга қўйилган. Директор билан шу масалада гаплашиб ўтирардик.

— Мана, Шарифа Абдуллаеванинг ўзлари ҳам келиб қолдилар, — директор у киши билан бизни таништирди. — Булар тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари.

Шарифа опа билан ҳол-аҳвол сўрашгач, мақсадга кўчдик.

— Маълумки, 1970—1971 ўқув йилида Тошкентда Болгария Халқ Республикаси томонидан дўстлик рамзи сифатида янги мактаб биноси қурилиб, фойдаланишга топширилганди. Шундан буён мактабимиз ўқувчилари болгариялик ёшлар билан хат орқали яқин алоқада бўлиб келаётирлар. Улар бир-бирларига мунтазам марка, открытка, кўкрак нишонлари, альбом ва бошқа эсдалик совғалари юбориб туришади.

Мактабимиз ўқувчилари болгариялик ёшлар юборган эсдалик совғалари асосида Георгий Димитровнинг ҳаёти ва революцион фаолиятини акс эттирувчи музей ташкил этишди. Музей экспонатларга жуда бой. Музейда Г. Димитровнинг болалик даври ва революцион фаолиятини акс эттирувчи стендлар, фотолар, альбомлар ўрин олган.

Мактабда «Интернационал дўстлик клуби» ташкил этилган. Унинг 48 аъзоси бор. Ҳар ҳафтада клубнинг йиғилиши бўлиб туради. Бундай йиғинларда социалистик мамлакатлар ва чет эллардаги аҳвол ҳақида сиёсий ахборотлар эшитилади, хат ва открыткалар билан таништирилади. Бу клубга 9-синф ўқувчиси Саодат Тўлабоева бошчилик қилиб келмоқда. Клуб аъзолари дўстлик кечаларини тез-тез ўтказиб турдилар. Кечага қўшни мактаб ўқувчилари ва Тошкентда таълим олаётган болгариялик студентлар таклиф этилади. Болгария китоблари асосида дўстлик бурчаги ҳам ташкил этилган.

«Интернационал дўстлик клуби» аъзолари Софиядаги Г. Димитров номли мактаб, Хасково округидаги Кирил Мефодий номли мактаб, Руссо шаҳридаги Ю. Гагарин номли, Пловдив шаҳридаги Георгий Со[illegible]ковский номли, Варна шаҳридаги Климент Охридский номли мактабларнинг ўқувчилари билан мустаҳкам дўстлик алоқалари ўрнатишган.

Клуб аъзолари, Болгариядаги Георгий Димитров номли «Септемврийче» пионер ташкилотининг 30 йиллик юбилейини ҳам муносиб кутиб олдилар. Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги муносабати билан болгарлар «Биз — ёш гвардиячилар», «Ғалабанинг 30 йиллиги» номли альбомларини юборишди.

Болгария Халқ Республикасининг Тирново шаҳри ўқувчилари «Интернационал дўстлик клуби»га викторина саволларини йўллашди. Саволга тўғри жавоб берган тошкентлик уч пионер Тирново шаҳридаги Димитров номли пионер ташкилоти — «Септемврийче»нинг ташкил топганига ўттиз йил тўлиши муносабати билан ўтказиладиган округ пионерлар слётида қатнашишга таклиф этилди. Саодат Тўлабоева, Барно Исамуҳамедова, Нодир Муҳамедов, Абдуборий Акбаровлар конкурс ғолиблари бўлиб чиқдилар.

«Клубнинг кундалик иш планида Г. Димитров номли мактабнинг очилганига беш йил тўлишини нишонлаш, «Қудратимиз — дўстликда» мавзуида суҳбат ўтказиш, «Интернационал дўстлик клуби»нинг йиғилишига қўшни мактаблардаги дўстлик клуби аъзоларини таклиф этиш, интернационал дўстлик клублари аъзолари билан тажриба алмашиш, Тошкентга ташриф буюраётган болгариялик дўстлар билан учрашув ташкил этиш планлаштирилган.

Д. ХЎЖАЕВА,
Тошкент шаҳри.

СИЁСИЙ АДАБИЁТ НАШРИЁТИДА ЧОП ЭТИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти «Коммунистик пропаганданинг илмий асослари» номли китобни чоп этди. Шу китобга социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари партия ва илмий ходимларининг шу йил февраль ойида Москвада бўлиб ўтган халқаро симпозиуми материаллари киритилган. Тўплам симпозиумда қатнашган делегация раҳбарлари билан бўлиб ўтган учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Сусловнинг нутқи билан бошланади.

Китобда коммунистик пропаганда назарияси ва практикасининг муҳим проблемалари қараб чиқилган, қардош коммунистик ва ишчи партиялар олиб борган идеология ишларининг бой тажрибаси акс эттирилган.

(ТАСС).

ПЛАНЕТАМИЗДА

ПОЛЬША саноатининг янги объекти «Катовице» металлургия комбинати қурилиши жадал суратлар билан олиб борилмоқда. Комбинатнинг ишлаб чиқариш қуввати биринчи босқичда йилига 4.5 миллион тонна пўлат берадиган бўлади. Янги корхонани ҳақли равишда қардош халқлар дўстлиги рамзи деб аташади. Комбинат Совет Иттифоқи, ГДР ва Чехословакиянинг актив ёрдамида қурилмоқда. Суратда: қурилишнинг умумий кўриниши.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

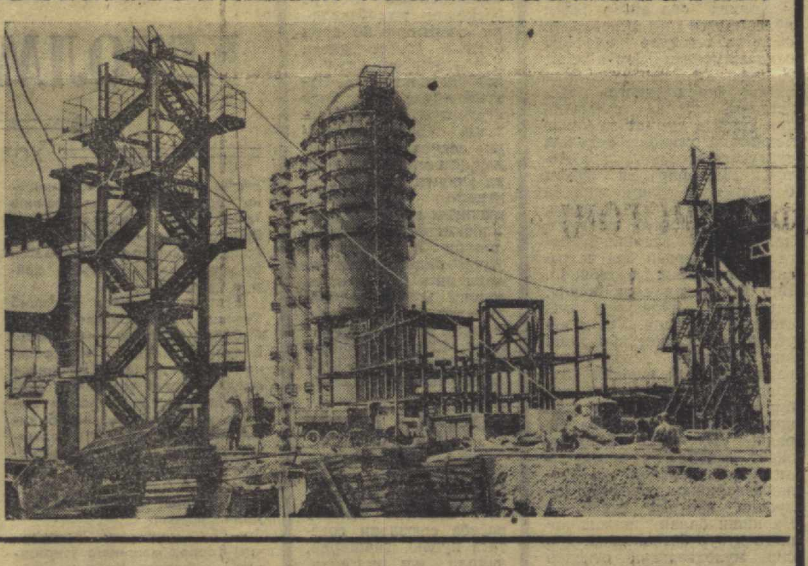

МИЛЛИЙ ЭКОНОМИКАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

КОЛОМБО. Шри Ланка Республикаси саноат ва фан министри Т. Б. Субасингхе бундай деди: Бирлашган фронт ҳукуматининг сиёсати саноатнинг энг муҳим тармоқларини давлат назорати остига олишдан иборатдир. У миллий давлат ассамблеясида 1976 йилги бюджетни муҳокама қилиш давомида сўзга чиқиб, ҳукумат давлат секторини ҳамма чоралар билан ривожлантириш йўлида янги қадамлар қўйишни мўлжалламоқда, деб маълум қилди.

Совет Иттифоқи, деб таъкидлади Т. Б. Субасингхе, саноатни ривожлантириш ва тиклашда бизга катта ёрдам бериб турибди.

У, Шри Ланка экономикасини ривожлантиришнинг, жумладан нефть ва газ конларини разведка қилишнинг муҳим лойиҳаларини амалга оширишда совет мутахассисларининг ролига юксак баҳо берди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ПАРИЖ.** Франциянинг Рони шаҳри (Нор департаменти) меҳнаткашлари коммунистлар бошқариб келаётган муниципал кенгаши фаолиятининг қирқ йиллигини тантанали вазиятда нишонладилар.

◆ **БРЮССЕЛЬ.** Бу ерда Шимолий Атлантика Шартномаси Ташкилоти (НАТО) раҳбар органларининг ҳар йили қиш фаслида ўтказиладиган сессияси бошланди. НАТО Европа группасидаги мамлакатларнинг мудофаа министрлари ишга киришди.

◆ **ПАТНА.** Ҳиндистондаги Бихар штатининг асосий шаҳрида фашизмга қарши халқаро конференция оммавий митинг билан тугалланди. Бу конференцияда жаҳондаги 60 га яқин мамлакат делегатлари қатнашди.

(ТАСС).

ВАРШАВАНИНГ МАРКАЗИЙ ВОКЗАЛИ

Польша Бирлашган ишчи партиясининг VII съезди арафасида Варшавада янги темирйўл вокзали — Марказий вокзал ишга тушди. У чиндан ҳам марказий: вокзалдан чиқишингиз билан Варшаванинг қоқ ўртасига тушасиз. Тўғрига юрсангиз Маршалковский кўчаси, ўнг томонга бурилсангиз Ерузалим хиёбони. Совет халқининг Польша пойтахтига совғаси — Маданият ва фан саройи, пойтахтдаги энг йирик савдо маркази ҳам шу ерда. Вокзалнинг қаршисида йўл кўрсаткич устун қад кўтарган. Ундан Москвагача — 1122 километр, Брюссель — 1122, Стокгольм — 808, Вена —665, Прагагача эса 518 километр эканлигини билиб оласиз.

Уруш пайтида вайрон бўлган Марказий вокзал қайта тикланиб, янада кўркам бўлди. Бугунги кунда у 8 йўлдан сутка давомида 36 жуфт поездни, шу жумладан Европадаги барча марказий шаҳарлардан келувчи поездларни қабул қила олади. Келгусида эса у суткасига 170 жуфт поездни қабул қилиш ва жўнатиш имконига эга бўлади.

Б. АЛЕКСЕЕВ.
(АПН).

БМТНИНГ КИПР ХУСУСИДАГИ ҚАРОРЛАРИ БАЖАРИЛИШИ КЕРАК

НИКОЗИЯ, 10 декабрь. (ТАСС). Бу ерда президент Макариос раислигида Кипр миллий кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Кенгаш, дейилади расмий ахборотда, ҳозирги вақтда Кипр проблемасини ва уни ҳал этишга ёндошиш масаласини қараб чиқди.

«Филэлефтерос» газетаси кенгаш иштирокчилари БМТ Бош Ассамблеясининг Кипр хусусидаги охирги резолюциясини бажаришга ҳеч сўзсиз эришишга қарор қилганлигини уқтириб ўтади. Мазкур қарорда мамлакатнинг мустақиллигини, суверенитети ва территориал бутунлигини таъминлаш зарурлиги таъкидланган.

Кейинги кунларда Ғарбда БМТнинг Кипр хусусидаги резолюциясини назар-писанд қилмасликка ва Кипр масаласини НАТО ҳарбий блокининг тор доирасида ҳал этишга уринилаётганлиги Кипр жамоатчилигини ғоят ташвишлантирмоқда. НАТО кенгашининг декабрь ойидаги сессияси муносабати билан бу ташвиш анча кучайди. Шу сессия давомида киприкларнинг миллий манфаатларига хилоф равишда яна орқаворатдан ҳар хил найранглар ишлатилиши мумкинлиги муносабати билан ташвиш билдирилмоқда.

КЎЧА ЖАНГЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 10 декабрь. (ТАСС). Кеча Ливан пойтахтида оғир қуроллар ишлатилган ҳолда кун бўйи кўчаларда шиддатли жанглар давом этди. Байрут марказида «Сен-Жорж», «Холидей — ИНН», «Фенесия» меҳмонхоналари рўпарасида, шунингдек шаҳарнинг бошқа районларида ва атроф-теваракларда миллий ватанпарвар кучлар отрядлари билан ўнг партияларнинг қуролланган группалари ўртасида асосий тўқнашувлар бўлиб ўтди. Жанглар давом этган жойларда жуда кўп ёнғин чиқди. Маҳаллий радионинг хабар беришича, қуролли тўқнашувлар мамлакатнинг шарқидаги Захле шаҳрида ҳам давом этмоқда.

Кейинги кунларда ғоят кескин тус олган вазият шаҳарда ҳаётни бутунлай издан чиқариб юборган. Пойтахт кўчалари бўм-бўш, барча муассасалар ва магазинлар ёпилган. Қуролланган кишилар группаларини шаҳарнинг деярли барча районларида учратиш мумкин. Радио аҳолини уйларидан ташқарига чиқмасликка даъват этмоқда.

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

МЕҲНАТ ВА ИЛҲОМ

Редакция ноябрь ойида газетхонлардан кўплаб хат олди. Уларда шу куннинг қайноқ нафаси, соғлом руҳи, актуал масалалари акс эттирилган. Бу бежиз эмас. Партия ва ҳукуматимиз совет кишилари фаровонлигини ошириш йўлида кун сайин ғамхўрлик қилмоқдалар. Уларни коммунистик қурилишнинг улуғвор беш йиллик планларини барвақт бажаришга илҳомлантирмоқда ва сафарбар этмоқдалар. Халқимизнинг моддий-маданий юксалиши учун барча имкониятлар ишга солинаётир. Шу боисдан ҳам, меҳнаткашлардан олинаётган ҳар бир хатнинг мазмуни жонажон партиямиз ва ҳукуматимизга юракдан билдирилган миннатдорчилик туйғулари билан суғорилгандир.

Республикамиз меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бутун соҳалар бўйича ҳозирданоқ бажариб қўйиб, партиямиз XXV съездига муносиб туҳфа тайёрламоқдалар. Азамат пахтакорларимиз беш йиллик мобайнида давлатга 24,5 миллион тоннага яқин, якунловчи йилда эса 5 миллион тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотдилар. Ҳозирда ҳосилдан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда. Бу ишларнинг ҳаммасида партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотларининг катта етакчилик, сафарбарлик фаолиятлари яққол намоён бўлди.

Уйчилик газетхон **А. Ҳожиматов** қаламига мансуб «Донгдор раис» сарлавҳали мақолада «Ленинград» колхози партия ташкилоти ва коммунистларнинг катта ғайрати туфайли иқтисодий қолоқ хўжаликдан юқори ҳосилли, рентабелли хўжаликка айлангани мароқ билан ҳикоя қилинади .«Эрта баҳордаёқ кичик карталар йириклаштирилиб, машиналарнинг бемалол ишлашига имкон яратилди. Асосий иш юк машиналари зиммасига юкланди. Натижада бу йил ҳар қачонгидан кўп — ҳар гектар майдондан 42 центнердан хирмон кўтарилди. Бу ғалаба хўжалик коммунистларининг ва колхоз раиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Мамажон Тўрабоевнинг катта ташкилий ишларни амалга оширганидан далолат беради», — деб ёзади автор.

Коммунистларнинг ҳар қандай қийин шароитда ҳам далада, ҳам саноат корхоналарида ишбоши бўлгани, шахсий ибрат кўрсатгани ҳақида тошкентлик **Т. Хушназаров,** наманганлик **А. Раҳмонқулов,** кувасойлик **М. Мамедов** ва бошқа ўртоқлар ёзиб юборишган.

Пахтакорларимизнинг ғайрат-шижоати ўзбекистонлик ҳар бир меҳнаткашни янги меҳнат ютуқларига руҳлантириб юборгани табиийдир, албатта. Уйчи шойи тўқиш фабрикаси ишчиси **А. Мўминов**нинг хабар беришича, Абдулла Мамет бошлиқ бригада аъзолари ўнинчи беш йиллик планни бажариб, ҳозирда 1981 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётирлар. Шу районда яшовчи пенсионер **Қ. Тўраев,** «Каршиирмонтаж» трестининг инженери **Ж. Ҳусанов,** бухоролик **М. Эшматова,** андижонлик ўқитувчи **Т. Холбоев,** сурхондарёлик жамоатчи мухбиримиз **У. Бекмуродов**лар ҳам саноат корхоналарида ҳалол меҳнатлари билан обрў қозонган ишлаб чиқариш илғорлари, байроқдорлар тўғрисида хабар, мақола ва корреспонденциялар ёзиб юборишган.

Пахтакорларимизнинг қаҳрамонона меҳнатини ёш қаламкашлар ҳам ўз шеърларида мадҳ этишга ҳаракат қилишган. Тошкентлик **Б. Рисдавлатов, М. Бектошев,** андижонлик **У. Тўйчиев, Н. Жамолиддинов,** солдат **Р. Нурматов**лар дала гвардиячилари, олтин қўлли пахтакорлар меҳнатини бош мавзу қилиб олганлар. Чимкентлик ўқувчи **Н. Бойматова,** ленинободлик ўқитувчи **А. Бозорова**лар ўз шеърларида нон ҳақида, уни исроф қилмаслик — меҳнаткаш инсонга бўлган ҳурмат-эътиборни билдириши тўғрисида фикр юритишган. Сурхондарёлик **Б. Шарипов,** солдатлардан **А. Исмоилов, Б. Рўзметов** меҳри дарё оналар, бепоён Ватанимиз ҳақида илҳом билан қалам тебратишган. Лекин фақат илҳомнинг ўзи билангина шеър яратиш кифоя эмас. Сиёсий қараши кенг, ҳар томонлама баркамол ўқувчининг қалбига йўл топа билиш учун маҳорат ҳам талаб этилади. Юқорида номлари тилга олинган авторлар шеърларида танланган мавзу муҳим бўлса-да, лекин шу тема ўзига хос пафос билан, оригиналлик ва бадиий бўёқларда тўла очиб берилмаган.

Аммо қувончли томони шундаки, ҳар бир шеърда авторлар маълум бир ғояни ечишга ҳаракат қилганлар, ижодий изланиш белгилари бор. Буларнинг ҳаммаси умидли қаламкашларимизнинг сафи янада кенгайишидан далолат бериб турибди.

ДАЛАЛАРГА ЎҒИТ СОЛИНМОҚДА

УЗУН. (Сурхондарё области), 9 декабрь. (ЎзТАГ). Сариосиё районидаги пахта далаларида ҳосил йиғиштириб олинди. Ленин дала йўлларидан трактор поездлари аввалгидек қатнаб турибди. Шофёрларнинг иши тағин ҳам қизғин — улар келгуси йил ҳосили учун маҳаллий ўғит тайёрлаш ва уни далага чиқариш билан банд. Ҳозирнинг ўзидаёқ 50 минг тонна маҳаллий ўғит тайёрлаб қўйилди.

Райондаги барча хўжаликларда тузилган ҳосилдорлик отрядлари зарур техника билан қуролланган 4-5 бригадани ўз ичига олади. Улар чорвачилик фермаларидан, қўй, эчкилар қишлайдиган жойлардан далаларга ҳар куни бир неча юз тонна қимматли ўғит келтиришмоқда. Калинин номли, «Ўзбекистон», Д. Пирназаров номли колхозларда шудгорлаш олдидан ҳар гектар майдонга 5-6 тоннадан гўнг солинди.

Сурхондарё областидаги энг юқори ҳосилли районлардан бирининг пахтакорлари янги беш йилликнинг биринчи йилида гектаридан 32 центнердан ҳосил кўтаришни мўлжаллаб турибдилар.

Ахборот

ХОРАЗМ

СИФАТ БЕЛГИСИ БЕРИЛДИ

Урганчдаги В. И. Ленин номли тикув фабрикаси коллективи бир неча кунлардан буён 1976 йил ҳисобига ишлаяпти. Ўнинчи беш йилликнинг «Аъло сифат учун!» деган шиори мусобақанинг асосий шартларидан ҳисобланади. Яқинда корхонада тикилаётган эркаклар шими «Техас»га сифат белгиси берилди. Д. Ёқубова, З. Қурбонова, А. Авазова каби чевар тикувчилар юқори сифат учун курашда байроқдор бўлишяпти.

ҒОЛИБЛАР ДАВРАСИ

Боғот районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Нариманов номли колхознинг марказий посёлкаси Бутуниттифоқ кўрик-конкурсида ғолиб чиқиб, СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг биринчи даражали дипломига сазовор бўлди. Посёлканинг чиройига-чирой қўшиб турган муҳташам клуб маданий тадбирлар марказига айланган. Яқинда бу ерда якунловчи йилдаги социалистик мусобақа ғолиблари даврага тўпланишди. Улар якунлар ва режалар тўғрисида суҳбатлашиб олишди. Колхознинг «Қалдирғоч» халқ ансамбли концерт кўрсатди.

САМАРАДОР ИХТИРОЛАР

Туямўйин гидроузели қурилиши бошқармасига қарашли қурилиш-монтаж ташкилотларида ва механизациялашган кўчма колонналарда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати кенгайиб бормоқда. 1975 йилнинг ўтган ойларида 20 дан ортиқ рационализаторлик таклифи ва ихтиро ишлаб чиқаришга жорий этилди. Натижада 300 минг сўмга яқин иқтисодий фойда кўрилди. А. Сергеев, В. Боровиц, В. Мельников каби ихтирочиларнинг таклифлари айниқса яхши самара берди.

ЧУСТ ДЎППИСИ

Янгиариқ райони марказидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатида янгидан трикотаж кийимлар цехи, бетон ва асфальт тайёрлайдиган агрегат ишга туширилди. Яқинда Чуст дўпписини тикиш ҳам ўзлаштирилди. Янгиариқлик қизлар Чуст районидаги бадиий буюмлар фабрикаси қошида очилган икки ойлик курсни тамомлаб қайтишди. Корхона етказиб бераётган дўппилар харидорларга манзур бўлмоқда.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФОТОЛАВҲА

◆ Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинатининг илғор ишчиси Валентина Астафьева калавалаш цехида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг ҳаммасини биринчи сортга топшириш ташаббусини бошлаб берган эди. Дастгоҳлар тезлигини ошириш билан унинг қарамоғидаги урчуқлар сони кўпайди. Натижада илғор ишчи смена топшириқларини 200 процент адо этиб, 80 килограммга етказиб калава тайёрламоқда. Иш жойини озода тутиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, илғор тажрибаларни кенг ёйиш туфайли корхонада меҳнат унумдорлиги ортиб, маҳсулот сифати яхшиланиб бормоқда. Комбинатда В. Астафьева издошлари кўпаймоқда. Суратларда: 1. Валентина Астафьева цех инструктори В. Петряева билан иш вақтини тежаш хусусида фикрлашиб олмоқда. 2. (Юқоридан пастга) цех бошлиғи Тоир Аҳмедов, тўқимачилардан Александра Лопатина ва шаҳар Советининг депутати Ҳабиба Йўлдошевалар тайёр маҳсулотни кўздан кечиришмоқда. 3. Йигирув цехининг илғор ишчиларидан Қумрихон Нуъмонова ва Дилором Ҳайдаровалар.

А. Корниенко ва А. Тўраев фотолари. (ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1976 йил учун
Аспирантурага
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги ва сиртқи аспирантурага: тупроқшунослик, бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолияти анализи;

кундузги аспирантурага: фитопатология;

Сиртқи аспирантурага: ўсимликшунослик, энтомология, ўсимликлар физиологияси, умумий деҳқончилик, қишлоқ хўжалик мелиорацияси, сабзавотчилик, мевачилик, ипакчилик, чорвачилик, агролесомелиорация, иқтисод, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш ва бошқаришни ташкил этиш.

АСПИРАНТУРАГА КИРУВЧИЛАР МАХСУС ПРЕДМЕТДАН, КПСС ТАРИХИДАН ВА ЧЕТ ТИЛЛАРИНИНГ БИРИДАН ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ПРОГРАММАСИ ҲАЖМИДА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ТОПШИРАДИЛАР.

Аспирантурага кириш ҳақидаги ариза институт ректори номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: олий ўқув юртини тугатганлиги тўғрисидаги дипломнинг нотариус тасдиқлаган нусхаси ва зачет ведомостидан кўчирма, сўнгги иш жойидан характеристика, таржимаи ҳоли, 6х9 см. катталикдаги фотосурат билан кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, эълон қилинган илмий ишлар рўйхати ёки реферат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш жойида тасдиқланган), СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг 286-формадаги медицина справкаси (справкада аспирантурада ўқиши мумкинлиги кўрсатилган бўлиши лозим).

ҲУЖЖАТЛАР — 10 ЯНВАРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кириш имтиҳонлари — 15 январда бошланади.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702152, Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Институт-алоқа бўлими. Телефон: 62-35-12.

Халқаро хотин-қизлар йили

УМР ДАФТАРИ

Ўзбек совет маданиятининг муҳташам биносига ғишт қўйган, унинг байроғини қийин ва машаққатли йўллардан олиб ўтиб, ҳозирги юксак чўққига етказиб келган ва бу йўлда давом этаётган аёлларимиз ҳақида гапириш халқимизнинг, социалистик воқеликнинг фазилатини улуғлаш демакдир. «Ўқитувчи» нашриётининг бўлим бошлиғи Ҳолида Сулаймонованинг сермазмун фаолияти чорак асрдан кўпроқ вақтдан бери адабиётимиз ҳамда филология фанлари йўналишига кўрк бахш этиб келмоқда.

Ҳақиқий муҳаррирлик санъати ўзбек маданиятида Октябрь революциясидан кейин шаклланган ва ривожланган янги соҳадир. Бу санъатнинг ўз бошловчилари ва асосчилари бўлганлар. Ҳолида Сулаймонова ҳам бизнинг давримизда муҳаррирлик санъатининг кўзга кўринган вакилларидан бири бўлиб танилди.

1934 йилда Ҳолида Сулаймонова худди бадиий адабиётнинг равнақига ёрдам беришга даъват этилган кишидай муҳаррирлик столига ўтирган эди. Нафосат шайдоси, ўткир зеҳнли ёш муҳаррир тез орада ўзбек адабиёти гулшанига кираолди. Ҳолида Сулаймонова бу гулшаннинг азамат чинорлари — Садриддин Айний, Абдулла Қодирий, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Шайхзода, Уйғун, Яшиннинг дастлабки асарларининг биринчи китобхони, муҳаррири бўлди.

— Бу ёзувчилар ўша вақтдаёқ ўзига хос бир нафосат олами эди, — дейди Ҳолида опа. Буларнинг асарларини ҳаққоний таҳрир этмоқ учун улар ижодининг ғоявий-тематик моҳиятини, ўзига хос услуб хусусиятини зукколик билан чуқур тушуниб етмоқ зарур эди. Тасаввур этинг: забардаст сўз санъаткори табиий кўникма ҳосил қилган ёлғиз ўз услуби билангина ижод қилади. Муҳаррир эса, шундай услублардан бир нечтасининг масъулиятини ўз зиммасига олади.

Ҳолида опа бевосита таҳрир қилган, унинг қаттиққўл назоратидан ўтган ўзбек ёзувчилари асарларини, таржима китобларни бир жойга тўпласак улкан бир кўргазма ҳосил бўлар эди. Булар орасида беш жилдлик ўзбек совет поэзияси антологияси, Ҳамид Олимжоннинг кўп жилдлик асарлари тўпламининг бир неча нашрлари, Ойбекнинг ўн жилдлик асарлари тўплами ва бошқа кўплаб китобларни кўриш мумкин.

Муҳаррир ўз фаолиятида бадиий ижодкорнинг маъно ва услуб тиниқлигини сақлаш, унга янада сайқал беришга ҳаракат қилди. Баъзан муҳаррир томонидан таҳрир жараёнида ўринли қўлланган бир сўз ёки ибора ижодкорнинг айни муддаоси бўлиб чиқар, муаллиф назарида муҳаррирнинг обрў-эътиборини оширарди. Чунки, адабий ижод тарихида энг зарур, ўринли бир сўзни йиллаб қидирган ёзувчилар бўлган. Ҳолида опа ўз меҳнати билан мисқоллаб обрў орттириб, адабиётимизнинг чинорлари назарига тушган, ишончига сазовор бўлган муҳаррирлардандир.

Хуллас, ўзбек совет адабиёти намояндалари асарлари Ҳолида Сулаймонова учун катта муҳаррирлик, ҳақиқий ҳаёт мактаби бўлди. Бадиий асар таҳририда ёзувчи услубига қатъий амал қилиш —муҳаррирнинг кейинги фаолиятида асосий ижодий принципларидан бири бўлиб қолди.

Муҳаррирлик санъатини автор қўлёзмаси сатрларини ёритувчи нурга қиёс қилиш мумкин. Агар шу нур етарли ёритмаса, қўлёзма босилиб чиққанда ҳам унинг китобхон онги ва дилини ёритувчи қуввати, шубҳасиз, хира тортиб туради. Ҳолида опанинг автор қўлёзмасига равшанлик бахш этувчи муҳаррирлик принципларидан яна бири асар мазмунини китобхонга хатосиз етказишдир. Бу принцип замирида муҳаррирнинг китобхонга чексиз ҳурмат ва муҳаббати мужассамлашган.

Ҳолида Сулаймонованинг «Ўқитувчи» нашриётидаги муҳаррирлик принципларидан яна бири таҳрирда илмий аниқлик, изчиллик ва соддаликдир. Бу принципнинг мақсади дарслик ва қўлланмалардан илмий қоида, концепциялар, фикр-мулоҳазаларнинг мўлжалланган соҳа кишилари савиясига мувофиқ тушунарли ифодаланишга эришишдир. Катта ҳажмли қўлёзманинг таркибини чуқур таҳлил этиб, илмий фикр аниқлиги ва изчиллигини қатъий кўздан кечириб чиқиш бу принципнинг моҳиятини ташкил этади. Авторнинг мулоҳазаларидаги анализ-синтез қуввати, қўйилган муаммоларнинг талқини, ҳал этилиши, ҳар бир абзацнинг ўз мазмуни, ўзидан кейинги абзацлар билан илмий-мантиқий боғланиши, фикрларнинг мантиқий хотимаси — буларнинг ҳаммасини батафсил текшириб чиқиш ва шу асосда қўлёзмага ўзгартиришлар киритишга муаллифни ишонтира олиш — муҳаррирнинг катта илмий-ижодий муҳофазага эга бўлишини тақозо қилади.

Ҳолида опа автор билан қўлёзмадаги мунозарали факт ва тезислар хусусида баҳслашмоқда. Дарҳақиқат, Ҳолида опа иш услубида автор билан қизғин баҳс, қаттиққўллик ва талабчанлик авторга ҳурмат ва унинг меҳнатини ҳаққоний баҳолаш туйғусига асослангандир. Автор, муҳаррир ва бўлим бошлиғининг ўзаро жиддий меҳнатидан сўнг қўлёзма босмага тушириб юборилади. Худди ўз асарини нашрга тайёрлагандай опа чеҳрасида мамнунлик ва қониқиш. Бир дақиқадан сўнг бошқа, авторнинг қўлёзмаси опа столига қўйилади. Унинг иш услубидаги сюжет йўналиши яна қайтадан давом этаверади. Бундай ижодий ҳамкорликлар сўнгида опа ҳар бир муаллиф ҳақида ўзининг ҳаққоний баҳосини беради: «Бу киши ёзаолар экан, — дейди опа мамнуният билан дарслик ва қўлланманинг специфик услубини назарда тутиб. — Бу киши билан ишлаш кишига ҳузур бағишлайди: ҳар бир мулоҳазангни оғиздан чиқиши биланоқ тўғри англаб, кўнгилдагидек бажаради».

Ҳолида Сулаймонованинг филология фанлари соҳасининг илмий даражасиз етук билимдони, деб атасак хато бўлмайди. Ҳолида опанинг муҳаррирлигидан мамнун ва миннатдор бўлган муаллифлар орасида адиблар, фан докторлари, профессорлар, фан кандидатлари, тажрибали педагоглар бор.

Ҳолида Сулаймонованинг элимизга зиё бахш этаётган кўркам меҳнати Совет Ўзбекистони хотин-қизларининг социалистик тараққиётга қўшаётган улкан ҳиссасини кўрсатувчи ёрқин мисолдир.

Очил ТОҒАЕВ.

Спорт

ОЛИМПИЯ ЙИЛИ РЕЖАЛАРИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети коллегияси жаҳон спортчиларининг энг йирик анжумани — олимпиада ўйинлари ўтказиладиган 1976 йилги республика ва Бутуниттифоқ мусобақалари календарь планини тасдиқлади. Янги йил режаларида республика спортининг оммавийлигига, мусобақаларнинг хилма-хиллиги-ю баҳсларнинг қизғин ўтишига эътибор қилинган. Республика XVIII спартакиадасининг тўрт босқичли мусобақалари, спортнинг 20 тури бўйича ўтказиладиган Бутуниттифоқ ўқувчилар спартакиадаси, Бутуниттифоқ VII ёзги студентлар спорт ўйинлари, «Умид стартлари» совринн учун болалар ўртасида илк марта ўтказилувчи Бутуниттифоқ баҳсларида иштирок этиш, ниҳоят Ўзбекистон спортчиларининг XXI олимпия ўйинларидаги иштироклари янги йил режаларининг муҳим тадбирларидан ҳисобланади. Бундан ташқари спортнинг 42 тури бўйича республика мусобақалари ўтказиш мўлжалланган.

«ДЎСТЛИК» КУБОГИ ҒОЛИБИ

Ўтган йили Болгариянинг Хасково округи касаба союзлари совети Тошкент область касаба союзлари советига кубок топшириб, хайрли иш қилганди. Яқинда совет ва болгар халқлари дўстлигининг рамзи сифатида сақланаётган мазкур кубок учун ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Анъанага айланиб қолган бу турнирда бултур Тошкент жисмоний тарбия институти командаси ғолиблик қилганди. Бу йил эса Тошкентнинг «Трактор» командаси футболчилари совриндор бўлишди. 18 команда иштирок этган қизғин баҳсларда моҳир ҳужумчи номини олиш Б. Абдурахмовга («Трактор») насиб бўлди.

УЗОҚҚА КЕТОЛМАДИЛАР

ҲОДИСА

— Диққат! Барча ГАИ постларига хабар қиламиз! «Газ-24» маркали такси машинаси ўғирланган. Номери 85-79 ТНД...

Йўл назоратчиси инспектори милиция кичик сержанти Анатолий Кулешев рация орқали берилган бу хабарни ёзиб олди-да, ўтиб бораётган машиналарни диққат билан кузата бошлади.

Анатолий Кулешев Богдан Хмельницкий кўчасида хизматини давом эттираётган эди. Кеча соат 10. Қоронғи. Пост ёнига машина келиб тўхтади. Ундан ҳамкасби милиция сержанти Озод Мамарасулов тушди. Озод ишдан қайтаётиб ўртоғидан хабар олмоқчи бўлган эди. Худди шу пайт Кулешев дўсти келган такси машинасини бошқараётган ҳайдовчини таниб қолди. У қадрдон дўсти Володя Сабадыр бўлиб, 5-таксопаркда ишларди. Кутилмаган бу учрашувдан уччаласи ҳайрон бўлишди.

Дўстлар ҳол-аҳвол сўрашиб бўлишгач, Мамарасулов билан Сабадыр қайтмоқчи бўлишди. Бирданига Анатолий «Театральная» бекатида такси машинаси қоидани бузиб тез келаётганини кўриб қолди. Кулешев машинани тўхтатишни талаб қилиб қўлини кўтарди. Аммо, машина тезликни сира пасайтирмай ўтиб кетди. Унинг ичида икки киши бор эди.

— Бизнинг паркимиздан, — деди Сабадыр.

— Бу машинани ўғирлашган! Тезроқ машинага ўтиринглар! — буюрди Кулешев.

Собиқ автомобиль пойгачиси Володя Сабадыр учун қочишга уринган бу машинани қувлаб етиш ҳеч гап эмасди. Богдан Хмельницкий кўчасидан Шота Руставели кўчасига бурилиш жойида етиб олишди. Бу ерда қизил чироқ ёниб турар, Ш. Руставели кўчасидан машиналар тўхтовсиз ўтмоқда эди. Олиб қочилган «Волга» ёнига чап томондан келиб тўхташди. Кулешев эшикка ташланди. Лекин руль олдида ўтирган киши қулф кнопкасини босишга улгурди. Мамарасулов иккинчи томондан келиб орқа эшикни очиб машинани ёндириш калитини суғуриб олишга ҳаракат қилди. Аммо, ҳайдовчи ёнида ўтирган киши эшикни очиб қочиб қолди. Шериги эса машинани орқага юргизиб Кулешевни чап томонида турган Сабадырнинг машинасига қисиб қўйишга уринди. Агар Анатолий чаққонлик қилиб машинани бурмаганда Кулешевнинг аҳволи қийин бўларди. Анатолий автомобилнинг иккинчи томонига чаққонлик билан сакраб ўтди. Жиноятчи машинага газ берди. Орқа ғилдираги йўл четидаги тўсиқдан ошиб ўтиб юмшоқ тупроққа ботиб қолди. Двигатель ўчди. Жиноятчи машинани ташлаб «Тўқимачилар саройи» томон қочди. Инспекторлар унинг орқасидан югуришди.

— Тўхта!

Жиноятчи девордан ошиб ўтиб кетди. Итнинг вовуллаши эшитилди ва сўнг жим бўлиб қолди. Анатолий Кулешев ҳам девордан ўтиб тўхтаб қолди. Ҳовли қоронғи ҳеч нарса кўринмасди.

Шовқинни эшитган уй эгалари югуриб чиқишди. Кичик сержант воқеани тушунтириб чироқ олиб чиқишни сўради. Шу пайт Озод билан бирга жиноий қидирув бўлимининг инспектори милиция лейтенанти Абдуҳамид Абиров ҳам етиб келишди. Лейтенант автобус бекатида турган экан. Милиция ходимларининг номаълум кишини қувлаб кетаётганини кўриб уларнинг орқасидан югурган экан.

Ҳовлини айланиб чиқишди. Машинани олиб қочган жиноятчи ҳеч қаерда йўқ эди. Аммо, милиция ходимларининг жиноятчи шу ерда яшириниб қолганига ишончлари комил эди. Ҳар эҳтимолга қарши деб итнинг инига ҳам қарашди. Жиноятчи худди шу ерда биқиниб писиб ўтирган экан...

Қўлга туширилган киши Тошкент шаҳар Фрунзе район ички ишлар бўлимига олиб келинганда у илгари судланган Ботов деган шахс эканлиги аниқланди.

Кечқурун соат 9 да 5-таксопаркнинг Ғ. Ҳамдамовнинг бошқараётган такси машинасига темир йўл вокзали районида икки йўловчи чиқади. Абразив заводи яқинига етиб боргач, улар шоферни машинадан тушириб юборишади. Аммо, улар узоққа кетишолмади. Орадан бир соат ўтмаёқ қўлга тушишди.

Милиция ходимлари ўша куниёқ Ботовнинг шериги кимлигини аниқлаб, уни ҳам қўлга олишди.

В. БОЛИЧЕВ.

ҲУРМАТЛИ ГРАЖДАНЛАР!

ИСИТИШ-ГАЗ ПЕЧКАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШДА ХАВФСИЗЛИК

ҚОИДАЛАРИГА АМАЛ ҚИЛИНГ!

ИСИТИШ ПЕЧКАЛАРИДАН МУРИЛАРДА ТОРТИШ КУЧИ БУЛМАГАНДА ФОЙДАЛАНИШ ЖУДА ХАВФЛИДИР.

Иситиш печкаларидан фойдаланишдан олдин ўтхона остидаги эшикларни очинг, ўтхонани ва мўрини шамоллатинг.

Мўрида тортиш кучи борлигини текширинг. Тортиш кучини текшириш учун қоғоз ўрамини запалникка олиб келинг.

Агарда қоғоз ичкарига тортилмаса, тортиш кучи бўлмайди, агар қоғоз ичкарига тортилса, демак, тортиш кучи бор.

ИСИТИШ ПЕЧКАСИНИ ЁҚИШДАН ОЛДИН:

Ёқилган қоғоз ўрамини запалникка тутинг, электромагнит клапани кнопкасини босиб 1-2 минут ушлаб туринг ва запалникни ёқинг.

Кнопкани қўйиб юбориб, запалник нормал ёнаётганига ишонч ҳосил қилинг.

Тортиш кучини яна қайта текширинг, эндиги сафар ёнаётган печканинг ўтхонаси олдига ёндирилган гугуртни тутинг.

Агар ёндирилган гугурт алангаси ичкарига тортилса, тортиш кучи бор ва печкадан фойдаланиш мумкин.

Агар аланга ичкарига тортилмаса, демак, тортиш кучи йўқ печкадан фойдаланиш хавфли. Бундай ҳолларда тезлик билан мўриларни тозалаш илтимоси билан кўнгилли ўт ўчириш жамиятларига мурожаат қилинг.

ТОРТИШ КУЧИ БУЛМАГАНДА ИСИТИШ ПЕЧКАЛАРДАН ФОЙДАЛАНМАНГ — БУ ЖУДА ХАВФЛИДИР.

Ўзбекистон ССР «ГЛАВГАЗИ».

ДЕНОВДА БОТАНИКА БОҒИ

Деновда Дендро паркни қайта қуриш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу иш поёнига етказилгач Ўзбекистоннинг жанубидаги ана шу нодир табиат бурчаги унча катта бўлмаган ботаника боғига айланади. Ботаника боғининг коллекцияси мана шу зонада тарқалган анжир, хурмо ва бошқа субтропик мевали экинларнинг кўчатини ўтқазиш ҳисобига кенгайтирилади. Цитрус ўсимликларига махсус бўлим ажратиш мўлжалланмоқда. Бу бўлимда лимон, апельсин, грейфруд, мандариннинг ранг-баранг навлари бўлади.

Ҳозир Денов Дендро паркида ўсимлик оламининг қарийб тўққиз юз нави бор. Бу ерда Американинг пекан ёнғоғини, аризон шамшодини, элдар қарағайини, эман дарахтини, қишнинг ўрталарида гуллайдиган қиш гулини, форзий гулини ва кўпдан-кўп бошқа турфа ўсимликларини кўриш мумкин. Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти жанубий Ўзбекистон селекция мева-узумчилик станцияси ходимларининг куч-ғайрат сарфлашлари туфайли парк коллекцияси янги ўсимликлар билан бойиб бормоқда.

Н. ВЕЛИЧАНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Фан-техника янгиликлари

ЙЎЛЛАР СИНАЛАДИ

Латвияда йўл сифатини белгилаш ҳуқуқи кўчма лабораторияга ишониб топширилган. Лаборатория УАЗ-452 автомашинасининг кузовига жойлаштирилган. Уни Латвия қишлоқ хўжалик академиясининг машиналарини ишлатиш кафедраси ходимлари жиҳозлаганлар. Лаборатория ишлаб турган пайтда унга махсус динамометрик аравача ҳам тиркалади. Машина билан аравача йўл босиб ўтиши билан йўлнинг аниқ сифат характеристикаси тайёр бўлади.

Республика Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги академиянинг кафедраси билан шартнома тузди. Энди Латвиядаги бирон йўл кўчма лаборатория аттестациясисиз фойдаланишга топширилмаётир. Колхоз ва совхозлар бу янгиликка қизиқиб қолдилар. Уларнинг буюртмаларига кўра ҳозир қишлоқ йўлларини яхши аҳволда сақлаш учун йил мобайнида қандай профилактика тадбирларини ўтказиш белгилаб чиқилмоқда. Экономистлар шу тавсиялар ўз вақтида бажарилса, озгина ҳарж қилиб автомобиль йўлларида қатнов тезлигини 1,5 икки баравар ошириш мумкин демоқдалар.

Н. ЛИХВАР.

ТРУБА ЎРНИДА ШЛАНГ

Кишининг ишонгиси келмайди-ю, лекин ҳақиқатни айтсак полимер материаллардан ясалган ингичка шланг ҳатто пўлат трубалар ҳам баъзида чидаш беролмайдиган зўриқишларга бемалол чидаш беради. Бундай шланглар Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг математика ва механика институтида ясалди. Шиша толадан ясалган ва пишиқлиги оширилган иплар бундай шлангда арматура вазифасини ўтайди.

Олимларнинг «рецептлари» бўйича минг турдаги шиша тола ва резина техника буюмлар заводида нефть саноати учун мўлжалланган шлангнинг саноат қўламидаги тажриба намуналари ясалди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра «Азнефть» бирлашмасининг ўзида ер ости ремонт ишлари учун эластик труба секин-аста ёзилиб боради. Маълум йўл ўтилгандан сўнг сув остига туширилаётган шлангга юк боғланади ва бўлажак нефть-газ қувури сув тагига ўзи ётади. Эгилувчан труба конструкцияси деформациянинг каттагина бўлишига йўл қўяди. Трубага кетган полимер моддалар ҳеч коррозия бўлмаслигидан бундай қувурларни денгиз тубининг тупроғига кўмишга зарурат қолмайди.

Н. БАРСКИЙ.
(ТАСС).

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.30 — «Ахборот». 18.45 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15 — Миллионлар ленинча университети. 19.45—Опа-сингилларимиз ҳаётидан. 20.10 — Халқ контроли экрани. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Чорвачилик—зарбдор фронт. 21.20 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Футбол. УЕФА кубоги учун. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — Мен сизни севаман (бадиий фильм). 17.55 — МОСКВА. 18.25 — Санъат усталари — болаларга. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — ТОШКЕНТ. 19.45 — МОСКВА. 19.55 —Музикали кўрсатув. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 — Терговчи практикасидан бир ҳодиса (бадиий фильм). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00— — ТОШКЕНТ. 19.05 — Болалар учун кўрсатув. 19.35 — Ўқув кўрсатуви. 20.35 — Эстрада концерти. 21.05 — Тошкент янгиликлари. 21.30 — Ўқув кўрсатуви.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11 XII да Аяжонларим, 12, 13 XII да Мен Чилига ишонаман.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРДА— 11 XII да Ўжарлар, 12 XII да Жоним фидо, 13 XII да Жон қизлар.

Кино

Қимматли бола — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бобби (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Очкўзликка қарши маккорлик — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Олижаноб ўғри — «МОСКВА», «ЧАЙКА», (кундуз ва кечқурун). «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Асосий кун — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Фотограф гувоҳлиги — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Марина — «ЎЗБЕКИСТОН» (тоқ соатларда).

Оқ тиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

«ТАШПОЛИГРАФ-КОМБИНАТ»
(Навоий кўчаси, 30-уй)
ТАШКИЛОТЛАРДАН
КОМБИНАТ ВА БУЮРТМАЧИ МАТЕРИАЛИДАН ГУВОҲНОМАЛАР, ПРОПУСКАЛАР, УДОСТОВЕРЕНИЕЛАР ҲАМДА БУЮРТМАЧИ МАТЕРИАЛИДАН ҲАР ХИЛ БЛАНКАЛАР ТАЙЁРЛАБ БЕРИШГА
БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02850. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 287.